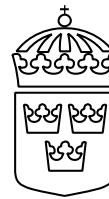

Regeringens skrivelse

2024/25:66

Sveriges genomförande av Agenda 2030

Skr.
2024/25:66

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 5 december 2024

Elisabeth Svantesson

Romina Pourmokhtari
(Klimat- och näringslivsdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogörs för regeringens samlade arbete med att genomföra Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling som antogs av FN:s generalförsamling i september 2015. Skrivelsen innehåller en nulägesanalys, en analys om samstämmighet och en samlad redovisning av regeringens arbete med Agenda 2030 inklusive en redovisning av den förflyttning som Sverige har gjort mot målet.

I skrivelsen redovisas Sveriges uppfyllelse av Agenda 2030-målen sedan den senaste skrivelsen Sveriges genomförande av Agenda 2030 (skr. 2021/22:247) överlämnades 2022. För varje mål presenteras en övergripande sammanfattning av måluppfyllelsen och därefter en redovisning av tematiska områden under respektive mål som av regeringen bedöms ha en stor bäring på målets uppfyllelse.

I skrivelsen konstateras att Sverige har goda förutsättningar för att nå agendans mål. Regeringen har tagit initiativ till ett flertal satsningar som tar Sverige närmare målens uppfyllande både på nationell och global nivå.

Sverige har dock fortsatt utmaningar. En rad samhällsproblem som hotar möjligheten att nå agendans mål har över tid växt sig starkare. Regeringen arbetar med att lösa dessa utmaningar genom genomförandet av Tidöavtalet som på så sätt tar Sverige närmare agendans mål. Regeringen kommer att fortsätta arbeta för att EU på ett effektivt sätt genomför Agenda 2030, inom och utanför EU:s gränser.

Innehållsförteckning

1	Det nationella genomförandet av Agenda 2030.....	3
1.1	Det regionala arbetet	4
1.2	Det nordiska samarbetet	4
1.3	EU-samarbetet	5
1.4	Nationella samordnaren för Agenda 2030.....	5
2	Sveriges bidrag till det globala genomförandet.....	6
2.1	Globala utmaningar i en ny tid	6
2.2	Svenskt aktörskap i FN, EU och Norden.....	7
3	Samstämmig politik för hållbar utveckling.....	9
3.1	Industrins gröna omställning	11
3.2	Tryggad livsmedelsförsörjning.....	11
4	Redovisning av de globala målen för hållbar utveckling	12
4.1	Mål 1. Ingen fattigdom	13
4.2	Mål 2. Ingen hunger	15
4.3	Mål 3. God hälsa och välbefinnande	16
4.4	Mål 4. God utbildning för alla.....	18
4.5	Mål 5. Jämställdhet	20
4.6	Mål 6. Rent vatten och sanitet för alla.....	22
4.7	Mål 7. Hållbar energi för alla	23
4.8	Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	25
4.9	Mål 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	28
4.10	Mål 10. Minskad ojämlikhet	30
4.11	Mål 11. Hållbara städer och samhällen	32
4.12	Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion.....	33
4.13	Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna.....	34
4.14	Mål 14. Hav och marina resurser	36
4.15	Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald	38
4.16	Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen.....	40
4.17	Mål 17. Genomförande och globalt partnerskap	42
5	Slutsatser och nästa steg i genomförandet	45
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 december 2024	46

1 Det nationella genomförandet av Agenda 2030

FN:s generalförsamling antog i september 2015 resolutionen Agenda 2030 för hållbar utveckling (A/RES/70/1). Agenda 2030 består av en politisk deklARATION, medel för genomförande, ett ramverk för översyn och uppföljning samt 17 globala mål med 169 delmål för hållbar utveckling. Agendan ska bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling där ingen ska lämnas utanför. Sverige har ett gott utgångsläge i genomförandet av Agenda 2030. Sedan agendan antogs 2015 har Sverige varit placerat i topp i flera internationella mätningar. I den senaste rapporten från Sustainable Development Solutions Network (SDSN) 2024 var Sverige placerad som nummer två i världen vad gäller genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Regeringens övergripande arbete med Agenda 2030 vägleds av det riksdagsbundna målet för genomförandet av Agenda 2030 (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154). Sverige ska genomföra Agenda 2030 för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom en samstämmig politik nationellt och internationellt. Genomförandet ska präglas av agendans princip att ingen ska lämnas utanför.

Agenda 2030 understryker att vår tids stora utmaningar hänger samman och måste lösas genom ett samlat grepp. Agenda 2030 är inte ett tvärgående perspektiv utan en sammanhållen målstruktur som bland annat förenar ett stort antal redan etablerade perspektiv.

Regeringen värnar om hela agendan och dess integrerade och balanserade ansats och de tre dimensionerna av hållbar utveckling (ekonomisk, social och miljömässig utveckling), där ingen ska lämnas utanför. Regeringen verkar för att Addis Ababa Action Agenda, Parisavtalet och Sendairamverket för katastrofriskreducering är en integrerad del i genomförandet av Agenda 2030. Regeringen verkar också för att jämställdhet integreras i hela Agenda 2030 och att barnperspektivet och funktionshinderperspektiv beaktas.

De statliga myndigheterna kan använda Agenda 2030 som ett verktyg och ett gemensamt språk för att strukturera sitt arbete med de utmaningar Sverige har. GD-forum – svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030 – är en plattform som samlar ett stort antal myndigheter. Här identifieras synergier inom statsförvaltningen i arbetet för en hållbar utveckling. Länsstyrelserna har en särskilt viktig roll, inom ramen för bland annat sina uppgifter, att utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och främja samverkan i länet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28 punkt 2, rskr. 2020/21:154). Regeringen har därefter lämnat en skrivelse med en samlad redovisning av genomförandet och måluppfyllelsen av Agenda

2030 (skr. 2021/22:247). Genom den nu aktuella skrivelsen blir det andra gången som regeringen lämnar en sådan redovisning. Regeringen anser att formerna för redovisningen därmed har blivit så etablerade att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

1.1 Det regionala arbetet

Regeringen bedriver ett aktivt arbete för att genomföra Agenda 2030 på regional nivå. I princip samtliga mål i Agenda 2030 har koppling till den verksamhet som bedrivs på regional och lokal nivå. Olika aktörers delaktighet och engagemang på regional och lokal nivå är därför central. Kommuner och regioner är viktiga aktörer för genomförandet av Agenda 2030 där de har möjlighet att definiera och prioritera insatser utifrån sina egna förutsättningar och utmaningar.

1.2 Det nordiska samarbetet

Visionen om att Norden ska vara världens mest integrerade och hållbara region 2030 utgör ramverket för samarbetet för hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030 i Nordiska ministerrådet. Den nordiska expertgruppen för hållbar utveckling bistår i genomförandet och uppföljningen av visionen samt det tvärgående arbetet med hållbar utveckling inom Nordiska ministerrådet. Expertgruppen har arbetat för att det ska finnas en tydlig koppling mellan arbetet med hållbar utveckling i Norden och Agenda 2030. Två ungdomsrepresentanter från Norden har aktivt deltagit i expertgruppens arbete.

Genom det nordiska samarbetet togs under 2024 den första nordiska regionala frivilliga granskningen av regionens genomförande av Agenda 2030 fram (The Nordic View on Sustainability – Learnings from the Local Level, juni 2024). Det är den första rapporten i sitt slag i världen. Den utvecklades genom ett samarbete med de nordiska sammanslutningarna för lokala och regionala myndigheter och Nordregio. Nordregio är ett ledande samnordiskt forskningsinstitut under Nordiska ministerrådet som fokuserar på regional utveckling, politik och planering. Syftet med rapporten var att belysa hur de nordiska kommunerna och regionala myndigheterna har arbetat med de globala målen för hållbar utveckling. Rapporten slår fast att utvecklingen sker lokalt. Minst 105 av de 169 delmålen i Agenda 2030 är beroende av aktivt engagemang från lokala och regionala myndigheter. Rapporten visar också att Agenda 2030 kan fungera som ett verktyg för att lokalisera hållbarhetsutmaningar och spåra framsteg på ett holistiskt sätt, vilket främjar samarbete mellan medborgare, företag och civilsamhället. Majoriteten av svarande kommuner är engagerade. Över 95 procent av kommunerna i Sverige och Norge rapporterar att de aktivt arbetar med målen. I Danmark är motsvarande siffra 80 procent och 64 procent i både Finland och Island.

Sverige vill se en ambitiös ansats från EU när det gäller genomförandet av Agenda 2030, både inom och utanför EU:s gränser. EU:s globala ledarskap bör bygga på trovärdighet och kräver således kraftfullt och ambitiöst agerande inom EU.

Det svenska ordförandeskapet inom EU:s ministerråd mellan den 1 januari och den 30 juni 2023 var en möjlighet för Sverige att sätta tonen för och växla upp EU:s gemensamma arbete med Agenda 2030. Huvudprioriteten för Sverige var att ena och effektivisera rådsarbetsgruppens strategiska hållning och arbete inför FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling (HLPF) som anordnas årligen i juli i New York. Sverige lyckades som första ordförandeland förhandla fram EU:s gemensamma politiska huvudbudskap redan i mars 2023. Det medförde att EU kunde tala med en enhetlig röst inför samtliga förberedande möten (UNECE Regional Forum, ECOSOC Youth Forum samt Financing for Development Forum) som kulminerade i HLPF. Under 2023 var HLPF även det förberedande mötet inför hållbarhetstoppmötet SDG Summit som markerade halvtid i genomförandet av Agenda 2030. Förberedelserna inför SDG Summit ägde till största delen rum under det svenska ordförandeskapet som tog fram rådslutsatser som antogs i Allmänna rådet i maj 2023.

Rådslutsatserna befäste en gemensam EU-strategi inför SDG Summit och förankrade bland annat kommissionens första frivilliga översyn (EU VR) av genomförandet av hållbarhetsmålen inom EU, den första med regional ansats. De fokuserade även på hur arbetet med Agenda 2030 kunde stärkas inom EU-institutionerna och säkerställde en mer samstämmig strategi för EU:s genomförande av agendans mål.

1.4 Nationella samordnaren för Agenda 2030

Mellan 2020 och 2024 hade den nationella samordnaren för Agenda 2030 som uppgift att stödja och främja Sveriges arbete med att uppnå de globala målen för hållbar utveckling (dir. 2020:17). Den nationella samordnaren har främst fokuserat på följande aktiviteter:

- Ledarskap för samhällstransformation: Samordnaren har arbetat för att stärka ledarskapet inom hållbar utveckling och främjat samverkan mellan olika samhällsaktörer.
- Hållbar ekonomisk utveckling: Insatser har gjorts för att främja en hållbar ekonomisk utveckling genom att integrera de globala målen i ekonomiska strategier och planer.
- Lokal och regional transformation: Samordnaren har stöttat lokala och regionala initiativ för att genomföra Agenda 2030, inklusive samarbete med kommuner och regioner.
- Data för hållbar utveckling: Ett verktyg har utvecklats för att göra data och statistik mer tillgängliga och användbara för att följa upp Sveriges framsteg mot de globala målen.

- Hållbar konsumtion och produktion: Arbetet har inkluderat att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster genom olika initiativ och kampanjer.

Trots dessa insatser har den nationella samordnaren konstaterat i sin slutredovisning att omställningen till hållbar utveckling går för långsamt och att ytterligare åtgärder krävs för att öka takten (KN2024/00828).

2 Sveriges bidrag till det globala genomförandet

Den globala utvecklingen präglas i allt högre grad av geopolitiska motsättningar, demokratisk tillbakagång och ett polariserat och fragmenterat multilateralt samarbete. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har inneburit ett paradigmskifte som har satt den regelbaserade världsordningen under tryck. De humanitära behoven i världen har under de senaste åren fortsatt att öka kraftigt. Fler, men också allt längre, väpnade konflikter har lett till ett ökat mänskligt lidande och materiell förstörelse samt fördrivning av civila och ökade flyktingströmmar. En otrygg livsmedelsförsörjning har ökat undernäring, hunger och svält i flera länder. Covid-19-pandemin orsakade den största globala ökningen i fattigdom på flera decennier och har fortfarande kännbara konsekvenser för hälsa, utbildning, ekonomier och samhällen världen över. Samtidigt fortsätter den globala medeltemperaturen att stiga. Ett krympande demokratiskt utrymme i många länder, inklusive avsaknad av god förvaltning och en svag rättsstat, har medfört sämre förutsättningar för ekonomisk utveckling, växande korruption och fattigdom. Sammantaget har dessa utmaningar lett till stora bakslag i genomförandet av Agenda 2030. I samband med FN:s toppmöte SDG Summit i september 2023 konstaterades behovet av en kraftsamling för att nå de globala målen för hållbar utveckling till 2030. Utmaningarna har riktat ljuset på frågan om hur de omfattande finansieringsbehoven för ett påskyndat genomförande av Agenda 2030 ska kunna mötas.

Genom utrikes-, bistånds- och handelspolitiken bidrar Sverige aktivt till verksamhet som syftar till att möjliggöra det globala genomförandet av Agenda 2030. Regeringen betonar varje lands ansvar för sin egen utveckling och för sina medborgares välbefinnande för att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling globalt. Sverige fortsätter att vara en av de mest generösa biståndsgivarna i världen.

2.1 Globala utmaningar i en ny tid

Sveriges stöd till Ukraina som svar på Rysslands fullskaliga invasion i februari 2022 har varit omfattande, mångsidigt och, långsiktigt och bland annat syftat till att rädda liv, lindra nöd och bidra till Ukrainas återhämtning och uppbyggnad. I juli 2023 antog regeringen en ny strategi för Sveriges uppbyggnads- och reformsamarbete med Ukraina 2023–

2027, som omfattar totalt 6 miljarder kronor och är Sveriges största bilaterala biståndsstrategi någonsin. Skr. 2024/25:66

Sverige har även bland annat bidragit med stöd till näringslivet i Ukraina samt insatser för minhantering och spannmålsexport. Ett starkt fokus har också legat på omfattande stöd till Ukrainas energiförsörjning som i hög utsträckning slagits ut av intensifierade och riktade ryska attacker. Sverige har även bidragit med humanitärt stöd och stöd till civil krishantering. En övergripande prioritering för biståndet är att bidra till Ukrainas EU-anslutning. Detta har blivit än viktigare sedan medlemskapsförhandlingarna formellt inleddes i juni 2024 och Sverige har skalat upp insatser kopplade till specifika förhandlingskapitel.

Sverige har även bidragit med stöd för hanteringen av andra konflikter och kriser, inte minst genom omfattande humanitärt bistånd till Gaza och Sudan.

Regeringen har under 2023 utökat och effektiviserat Sveriges klimatbistånd. Svenskt klimatbistånd uppgick under 2023 till cirka 9,4 miljarder kronor, en ökning med omkring 870 miljoner kronor jämfört med 2022. Svenskt klimatbistånd bidrar även till att mobilisera privat kapital till klimatinvesteringar och till klimatanpassning i utsatta länder.

Som ledande givare av utvecklingsbistånd, klimatfinansiering och humanitärt stöd har Sverige bidragit till ett påskyndat genomförande av Agenda 2030. I december 2023 antog regeringen en reformagenda för biståndet ”Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt” (UD2023/17726). Inom ramen för arbetet i de multilaterala utvecklingsbankerna, har Sverige genom styrelsearbete och bidrag till kapitalhöjningar, fondpåfyllnader och garantier, bidragit till att stärka utvecklingsbankernas finansiella potential och effektivitet, utlåningskapacitet, förmågan att genomföra strukturella reformer och bygga institutionell kapacitet för genomgripande förändringar, vilka är avgörande för att skapa ekonomisk tillväxt och generera välstånd på nationell, regional och global nivå.

I strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft, som antogs i november 2023, betonas det privata näringslivets roll i genomförandet av Agenda 2030 och Parisavtalet, med särskild vikt vid grön och digital omställning. Regeringen har inlett en kraftsamling för att mobilisera hela den svenska resursbasen med fokus på resultat, transparens och effektivitet i arbetet med att skapa ekonomisk utveckling, handel och välstånd. Svenska företags engagemang och innovationskraft utgör ett viktigt bidrag.

2.2 Svenskt aktörskap i FN, EU och Norden

FN:s medlemsstater har ansvaret för att genomföra Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. FN är det främsta forumet för att följa upp genomförandet. Inom ramen för de årliga uppföljningsforumen med bäring på Agenda 2030 och Addis Ababa Action Agenda (AAAA) – HLPF och FN:s forum för utvecklingsfinansiering (FfD) – under 2022–2024 har Sverige verkat för innovativa finansieringslösningar och ökad

privatsektormobilisering till stöd för hållbar tillväxt och ett effektivt genomförande av Agenda 2030.

Vid SDG Summit 2023 ledde Sverige genom statsministern en högnivådialog med fokus på att mobilisera finansiering och investeringar för att påskynda genomförandet av Agenda 2030.

Sverige har spelat en ledande roll i framtagandet av ett första globalt ramverk om digitalt samarbete – Global Digital Compact – som antogs vid Framtidstoppmötet i september 2024. Ramverket anger en tydlig riktning för hur digitalisering kan användas som drivkraft för arbetet med FN:s globala hållbarhetsmål och för att introducera nya initiativ. Sverige deltog aktivt i förhandlingarna inför Framtidstoppmötet i september 2024 och bidrog till att en ambitiös Framtidspakt till stöd för genomförandet av Agenda 2030 kunde antas.

Sverige deltar även i förberedelserna inför den kommande fjärde konferensen om utvecklingsfinansiering (FfD4) 2025, vars syfte är att stärka det finansiella systemet och den resursmobilisering som krävs för att genomföra Agenda 2030.

EU är en central aktör i arbetet för att påskynda genomförandet av de globala målen för hållbar utveckling. I EU:s frivilliga granskning till FN, som presenterades vid HLPF 2023, lyftes bland annat EU:s bidrag till det globala genomförandet av Agenda 2030, inte minst genom biståndet. Ett stort fokus låg på Global Gateway och Team Europa-initiativen. Genom Team Sweden och dess aktörer läggs nu resurser på att öka kunskapen om Global Gateway för att öka det svenska näringslivets engagemang i resursmobiliseringen. Inom EU:s utvecklingssamarbete drev Sverige under EU-ordförandeskapet, utöver mobilisering av stöd till Ukraina, på för främjande av global hälsa samt att stärka EU:s arbete mot korruption som utvecklingshinder. Det sistnämnda är en fråga där det under det svenska ordförandeskapet även antogs särskilda rådslutsatser. Vidare prioriterades utvecklingsfinansiering, klimat och biologisk mångfald. Jämställdhet, mänskliga fri- och rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och utvecklingseffektivitet utgjorde viktiga horisontella prioriteringar.

Under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2024 fortsatte Sverige arbetet för att förverkliga visionen om Norden som världens mest integrerade och hållbara region 2030. Mot bakgrund av ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet stod Sverige tillsammans med övriga nordiska länder samt United Cities Local Governments (UCLG) och UN Habitat värd för ett seminarium vid HLPF 2024 där den första frivilliga subregionala granskningen av Nordens genomförande av Agenda 2030 lanserades (se avsnitt 1.2).

Sverige har verkat för att stärka nordiska utvecklingsfondens klimatinsatser för hållbar utveckling i låg- och medelinkomstländer. En viktig del i arbetet har varit att stödja fondens samarbete med det privata näringslivet för att öka klimatfinansieringen.

3 Samstämmig politik för hållbar utveckling

Agenda 2030 är en global samlad ansats för hållbar utveckling. En utgångspunkt i Agenda 2030 är att de globala målen är integrerade och odelbara, och således att framsteg krävs inom samtliga områden för att målen ska kunna uppnås. I agendans delmål 17.14 framhävs särskilt behovet av en samstämmig politik för hållbar utveckling. En sådan samstämmig politik kan sägas innebära en samordnad ansats mellan politikområden, förvaltningsnivåer och berörda samhällsaktörer, i syfte att främja en effektiv och långsiktig riktning för arbetet med Agenda 2030.

Arbetet med att genomföra Agenda 2030 är avsett att vara vägledande för alla politik- och utgiftsområden. Varje statsråd ansvarar för genomförandet av Agenda 2030 inom sitt verksamhetsområde. Klimat- och näringslivsdepartementet ansvarar för samordning av det nationella genomförandet i Sverige av Agenda 2030 medan Utrikesdepartementet ansvarar för Sveriges bidrag till det internationella genomförandet.

Regeringens arbete med att utveckla samstämmighetspolitiken tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och i regeringens reformagenda för biståndet (Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt, UD2023/17726). Detta tydliggörs i regeringens förslag om upphävande av vissa riksdagsbindningar avseende politiken för global utveckling i budgetpropositionen för 2025.

Regeringen säkerställer samstämmighet i sin politik genom att tillämpa sina ordinarie beredningsprocesser, till exempel gemensamberedning. Detta säkerställer att principen om regeringens kollektiva beslutsfattande får mening och innehåll och att alla statsråd och departement får inflytande på beslut som motsvarar deras ansvar.

Genom att säkerställa samordning och samstämmighet mellan olika politikområden, såsom säkerhetspolitiken, utrikespolitiken, utvecklingspolitiken, handelspolitiken, klimatpolitiken och migrationspolitiken, främjar regeringen långsiktighet, effektivitet och resultat samt ökar genomslag för svenska intressen globalt. En samstämmig politik ger ett tydligt mervärde. Regeringen har vidtagit centrala åtgärder för att säkerställa genomslag och samstämmighet i genomförandet av sin politik. Detta gäller dels reformagendan för biståndet, dels strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758).

Betydelsen av samarbeten och partnerskap mellan utvecklingssamarbetet och den privata sektorn får allt större genomslag globalt. Målen i Agenda 2030 kan enbart nås genom samverkan mellan offentlig och privat finansiering. Rätt använt kan biståndet verka katalytiskt och bidra till att mobilisera ytterligare resurser i arbetet med att nå de globala hållbarhetsmålen. Andra aktörers – inklusive den privata sektorns – engagemang, finansiering och investeringar i utveckling bör systematiskt mobiliseras. Svenska företag kan spela en viktig roll i

genomförandet av utvecklings-samarbetet. Många av dem ligger i framkant i frågor om hållbarhet och socialt ansvarstagande och kan erbjuda investeringar och innovativa lösningar på olika samhällsutmaningar. Ett exempel är Ukraina där handeln och den privata sektorns engagemang är avgörande för landets motståndskraft mot Rysslands anfallskrig samt för Ukrainas uppbyggnad och EU-närmande. Genom att upprätthålla ekonomiska band och affärsrelationer med Ukraina, bidrar Sverige och svenska företag till att hålla i gång den ukrainska ekonomin och lindra det lidande som kriget orsakar. Under våren 2024 har ett handelssekreterarkontor etablerats i Kiev för att ge stöd till svenska företag. I det internationella uppföljningsarbetet av Agenda 2030 har Sverige, på olika sätt arbetat nära relevanta myndigheter och andra samhällsaktörer (civilsamhälle, näringsliv, tankesmedjor). Ett exempel är deltagandet med en bred delegation vid HLPF 2023 samt samarrangemang om lokala myndigheters genomförandearbete i nordisk kontext vid HLPF 2024.

Regeringens Strategi för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758) syftar till att tydliggöra och stärka arbetet med att uppnå de av riksdagen beslutade målen för näringspolitik, utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Ett bättre samspel mellan utvecklings-samarbetet, export- och investeringsfrämjandet samt handelspolitiken kan öka förutsättningarna för hållbar utveckling i utvecklingsländer genom ökat handelsutbyte, där samtidigt svenska företags kunskaper, handel och utlandsinvesteringar kan bidra till goda utvecklingsresultat och ökad klimatnytta. Regeringen vill därmed stärka Sveriges samlade bidrag till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Parisavtalets klimatmål. Sverige ska främja företagande och värdekedjor som bidrar till utveckling för människor och miljö.

Synergierna mellan bistånd, handel och främjande genomförs med hjälp av berörda enheter på Utrikesdepartementet och i styrningen av berörda myndigheter och andra aktörer som berörs av målen. I fallet med Utrikeshandelstrategin finns även en interdepartemental arbetsgrupp till stöd för genomförandet. I det kommande arbetet med fokus på effektiv resursmobilisering till stöd för ett påskyndat genomförande av de globala målen, satsar regeringen på nära samarbete inom det s.k. Team Sweden, som inkluderar bland annat Sida, Business Sweden, Exportkreditnämnden (EKN), Svensk Exportkredit (SEK) och Swedfund, svenska myndigheter och universitet, och ett ökat fokus på samverkan med näringslivet samt privata aktörer för att utnyttja det engagemang, lösningar och kompetens som finns i den svenska resursbasen för global hållbar utveckling.

EU är Sveriges viktigaste plattform för global samverkan. Under det svenska EU-ordförandeskapet uppmärksammades samstämmighet (Policy Coherence for Sustainable Development, PCSD) i de övergripande rådslutsatser som antogs om Agenda 2030 i halvtid. Rapportering om PCSD integrerades i EU VR som presenterades vid HLPF 2023. Sverige följer fortsatt det pågående arbetet om PCSD i EU.

Likaledes har Sverige deltagit i och bevakar det arbete som pågår på området inom samarbetet i OECD.

Två områden som åskådliggör arbetet med och vikten av samstämmighet för att hantera komplexa frågor som spänner över

3.1 Industrins gröna omställning

Frågor om stöd till industrins gröna omställning, genomsyrar såväl nationella som internationella mål i utrikeshandelsstrategin. För omställningen i Sverige samverkar strategin bland annat med den energipolitiska inriktningspropositionen, forsknings- och innovationspropositionen, klimathandlingsplanen och strategin för norra Sverige. Internationellt är den uttryckliga ambitionen att svenska företag och svenska lösningar i högre grad ska bidra till den globala gröna och digitala omställningen och därmed till målen i Agenda 2030 och Parisavtalet. För att möjliggöra detta krävs att bättre utnyttja synergier mellan utvecklingssamarbetet, handel och främjande, samt att positionera Sverige som en ledande samarbetspartner i den gröna och digitala omställningen. Regeringen har också inrättat ett accelerationskontor för att underlätta industrins omställning genom att aktivt främja koordinering av offentliga och privata aktörer som deltar i samhällsomvandlingen som följer av större industrietableringar och expansion av befintliga verksamheter. Våra utlandsmyndigheter har också arbetat med Svenska Institutets kommunikationsplattform Pioneer the Possible för att stödja näringslivets möjligheter att göra affärer och bidra med lösningar inom grön omställning över hela världen. Arbetet bedrivs på bred front inklusive i flera länder i Afrika inom till exempel transportlösningar och energieffektivitet.

3.2 Tryggad livsmedelsförsörjning

Hunger, undernäring och otrygg livsmedelsförsörjning i världen har stadigt ökat sedan 2015, efter många års utveckling i rätt riktning. Klimatförändringar, konflikter och ekonomiska chocker är livsmedelskrisens främsta orsaker. Frånvaron av demokratiska, inkluderande och transparenta institutioner och avsaknad av god förvaltning förvärrar i många länder situationen ytterligare. Tillbakagången vad avser tryggad livsmedelsförsörjning har ytterligare förstärkts av covid-19-pandemin och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Många människor som lever i fattigdom är beroende av jordbruket, både som inkomstkälla och för sin livsmedelsförsörjning. En viktig fråga är rätten att äga, nyttja och arva mark, vilket också är en central jämställdhetsfråga i många utvecklingsländer. Subventioner och regelverk inom jordbrukssektorn motverkar utvecklingsländers möjlighet att exportera och handla.

Sverige är en aktiv part i det internationella arbetet med tryggad livsmedelsförsörjning, bland annat genom att främja en långsiktigt hållbar produktivitetsutveckling inom jordbruket i utvecklingsländer, anpassat till lokala förhållanden, och genom insatser för ökad jämställdhet, utbildning, forskning och innovation. Sverige har historiskt varit en av de främsta

givarna av humanitärt livsmedelsbistånd, till exempel till FN:s livsmedelsprogram (WFP), men också till organisationer som arbetar mer långsiktigt, till exempel FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) och Internationella fonden för jordbruksutveckling (IFAD). Sverige är en stor givare till Ukraina och har även ett stöd till ”Grain from Ukraine”, ett ukrainskt initiativ för export av livsmedel till länder i akut behov. Sverige är även en stark förespråkare för olika handelsförhandlingar och verkar för att utvecklingsländernas intressen beaktas, inte minst inom Världshandelsorganisationen (WTO) och genom att verka för borttagandet av handelshinder, minska tullnivåer samt genom att stärka utvecklingsländers möjlighet att delta och ha inflytande i olika handelsförhandlingar. Sveriges förmåga att hantera höjd beredskap och ytterst krig behöver stärkas på bred front. En stegvis förstärkning av det civila försvaret sker under totalförsvarsperioden 2021–2025. En viktig del i det arbetet är att stärka det civila försvaret, bland annat försörjningsberedskapen, där livsmedelsförsörjningen är en viktig del.

4 Redovisning av de globala målen för hållbar utveckling

Genomförandet av de riksdagsbundna målen är avgörande för att nå målen i Agenda 2030. I enlighet med budgetlagen (2011:203) redovisas riksdagsbundna mål årligen i budgetpropositionen i respektive utgiftsområde. Detta kapitel kompletterar redovisningen av de riksdagsbundna målen i budgetpropositionen för 2025 genom att ge en samlad redovisning av måluppfyllelsen i enlighet med riksdagens tillkännagivande (bet. 2020/21:FiU28 punkt 2, rskr. 2020/21:154).

Samtliga av FN:s medlemsländer har åtagit sig att genomföra Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling utifrån sina respektive förutsättningar och nationella mål. Utifrån agendans globala perspektiv beaktas därför såväl nationella mål som Sveriges internationella åtaganden i måluppfyllelsen. Delaktighet från aktörer på alla samhällsnivåer är centralt i Agenda 2030 och genomförandet kräver att samhället tar ett gemensamt ansvar inom alla dimensioner; den ekonomiska, sociala och miljömässiga.

I följande avsnitt 4.1–4.17 redovisar regeringen Sveriges uppfyllelse av Agenda 2030-målen sedan den senaste skrivelsen Sveriges genomförande av Agenda 2030 (skr. 2021/22:247) överlämnades 2022. För varje mål presenteras en övergripande sammanfattning av måluppfyllelsen och därefter en redovisning av tematiska områden under respektive mål som av regeringen bedöms ha en stor bäring på målets uppfyllelse.

Redovisningen i detta avsnitt ska därmed ses som en beskrivning av en trend mot måluppfyllelse

4.1 Mål 1. Ingen fattigdom

Mål 1: Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt.

Sveriges uppfyllande av målet

Sverige har ett nationellt socialt grundskydd som omfattar alla bosatta. Sveriges internationella utvecklingssamarbete kan genom insatser i låg- och medelinkomstländer bidra till långsiktig utveckling. Målet med svenskt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Utvalda områden

Insatser för ökad egenförsörjning och att motverka långvarigt biståndsmottagande

Regeringen har uppdragit åt en särskild utredare att ta fram förslag på åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd. Syftet är att identifiera åtgärder som bidrar till att personer snabbare når arbetsmarknaden och undviker långvarigt biståndsmottagande. Uppdraget ska redovisas senast den 14 februari 2025.

En utredning med uppdrag att utreda hur ett aktivitetskrav kan ställas på vuxna kvinnor och män som tar emot försörjningsstöd har lämnats under 2024. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Syftet är att ge individen ytterligare stöd för att närma sig arbetsmarknaden. Aktiviteterna ska inte ersätta befintliga utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser, utan vara ett komplement som medverkar till att individen får en meningsfull heltidssysselsättning.

Förstärkta socialförsäkringar och främjande av självförsörjning

Regeringen har under de senaste åren tagit nya initiativ och genomfört flera åtgärder inom socialförsäkringen som har bäring på att stärka den ekonomiska tryggheten för de mest resurssvaga och främja möjligheterna till självförsörjning. I det här avsnittet nämns ett urval av dessa åtgärder och initiativ.

Ett tillfälligt tilläggsbidrag har sedan den 1 juli 2022 betalats ut till barnfamiljer inom bostadsbidraget med anledning av de ökade levnadsomkostnaderna. Tilläggsbidraget är en tillfällig åtgärd i en extraordinär situation för att stötta barnfamiljer med svag ekonomi.

Den 1 juli 2024 infördes förbättringar i föräldrapenningen som bidrar till ökad flexibilitet och valfrihet för föräldrar. En av förbättringarna är att föräldrar har möjlighet att överlåta vissa föräldrapenningdagar till en annan försäkrad, likt en nära anhörig eller vän till familjen. Regeländringen kan underlätta inte minst för föräldrar med ensam vårdnad om barn, vilket ofta är kvinnor, som kan ha större utmaningar med att

förena arbetsliv med familjeliv. Ensamstående kvinnor med flera barn är även den hushållstyp som har lägst ekonomisk standard.

För de pensionärer som har det sämst ställt ekonomiskt, ofta äldre och ensamstående kvinnor, förstärkes grundskyddet i pensionsystemet under 2022 genom att grundnivån i garantipensionen höjdes med 1 000 kronor. Även det behovsprövade bostadstillägget för pensionärer har förstärkts genom höjningar av både bostadskostnadstaket och konsumtionsstödet. Vidare har skatten för pensionärer sänkts och regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2025 att skatten ska sänkas ytterligare för denna grupp. Dessa åtgärder ligger utanför pensionssystemet, men har förbättrat den ekonomiska situationen för pensionärer.

Regeringen kommer att genomföra ett paket av åtgärder för att förbättra stödet till sjukskrivna för återgång i arbete. Sammantaget syftar dessa åtgärder till att underlätta för personer att få eller återfå arbetsförmåga tidigare, vilket stärker arbetslinjen och möjliggör egen försörjning. I budgetpropositionen för 2025 föreslår regeringen även förbättringar i den ekonomiska tryggheten för en grupp sjukskrivna med små ekonomiska marginaler. Det innebär att sjuk- och rehabiliteringspenning i särskilda fall ska höjas från 160 kronor till 230 kronor per dag. Boendetillägget ska höjas från 84 000 till 104 400 kronor per år för en ogift försäkrad och från 42 000 till 52 200 kronor för en gift försäkrad. Även det kompletterande tillägget för hushåll med barn ska höjas. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Sveriges internationella utvecklingssamarbete

Det övergripande målet för svenskt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Sverige är en av de mest generösa biståndsgivarna i världen.

I reformagendan (UD2023/17726) framgår regeringens prioriteringar för det svenska internationella biståndet med fokus på långsiktighet, transparens och effektivitet för att bättre kunna möta vår tids stora utmaningar, inklusive fattigdom. Utvecklingssamarbetet har en viktig uppgift att i nära samspel med privata aktörer bidra till minskad fattigdom, hållbar utveckling och ekonomiskt välstånd. Samtidigt har inget land lyfts ur fattigdom endast genom internationellt bistånd. Handel, privata investeringar, lån och inhemsk resursmobilisering är nödvändigt för att länder ska kunna nå de globala målen för hållbar utveckling. En viktig del av regeringens biståndsagenda för att långsiktigt minska fattigdomen i världen är därför att stimulera ekonomisk tillväxt och jobbskapande i samarbetsländer. Av samma skäl verkar regeringen för att främja en fri och regelbaserad världshandel, förbättra samarbetsländers kapacitet och förutsättningar att delta i internationell handel, samt bidra till utbildning och kompetensutveckling som i sin tur kan bidra till ekonomisk utveckling och fattigdomsbekämpning. Sveriges utvecklingssamarbete ska bidra till mobilisering av andra aktörers, inklusive den privata sektorns, engagemang och investeringar i hållbar utveckling.

4.2 Mål 2. Ingen hunger

Mål 2: Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

Sveriges uppfyllande av målet

Svensk livsmedelsproduktion kännetecknas av hög kvalitet och säkerhet och av en hög standard inom miljö- och klimatområdet.

Produktionsvolymen och den svenska marknadsandelen har ökat för griskött och matfågel under perioden 2016–2022. Den svenska marknadsandelen har även ökat för nötkött. Inom mejerisektorn syns dock en något lägre svensk mjölkinvägning under samma period och marknadsandelen för ost har sjunkit 2016–2022. Spannmål har en fortsatt hög marknadsandel och skörden av spannmål under 2022/23 var både högre än föregående år och det senaste femårsgenomsnittet.

Hälsan i befolkningen är generellt sett god, men det finns stora skillnader mellan olika grupper. Ett folkhälsoproblem som ökar är övervikt och obesitas, vilket bland annat är kopplat till ohälsosamma matvanor. Även bland barn och unga syns denna negativa trend.

Internationellt är Sverige en aktiv part i arbetet med tryggad livsmedelsförsörjning, bland annat genom FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation (FAO), Världsorganisationen för djurhälsa (OIE), Världslivsmedels-programmet (WFP) och Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD).

Utvalda områden

En strategi för ökad livsmedelsproduktion

Riksdagen beslutade år 2017 om den nationella livsmedelsstrategin (prop. 2016/17:104, bet. 2016/17:MJU23, rskr. 2016/17:338). Av det beslutet framgår såväl ett övergripande mål för strategin som målen för tre strategiska områden genom vilka strategin ska genomföras. Det övergripande målet för Livsmedelsstrategin från 2017 som riksdagen beslutat är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning samt bidra till hållbar utveckling i hela landet.

Livsmedelsstrategin är därmed en stabil grund för det fortsatta arbetet med att stärka livsmedelskedjan. Regeringen vill nu vidareutveckla den för att bättre möta utmaningar som följer av de senaste årens stora omvärldsförändringar. Det arbetet går under namnet Livsmedelsstrategin 2.0 och bedrivs med utgångspunkt i riksdagens beslut från 2017.

Beredskap med robusta och hållbara livsmedelssystem, samtidigt som en hälsosam livsmedelskonsumtion stärks

Tillräcklig tillgång till livsmedel och dricksvatten är en grundförutsättning för människors liv och hälsa samt för ett fungerande samhälle. Det försämrade säkerhetspolitiska läget, ett förändrat klimat och erfarenheterna från pandemin har tydliggjort behovet av en robustare livsmedelskedja. Förmågan att stå emot påfrestningar i händelse av fredstida kriser som till exempel extrema väderhändelser, höjd beredskap och ytterst krig förutsätter starka och lönsamma livsmedelsföretag. Robusthöjande insatser har spelat en undanskymd roll i handlingsplanerna för strategins genomförande alltsedan 2017. Nu byggs resurser och förmågor upp inom det civila försvaret som kommer bidra till en ökad robusthet i jordbruket och livsmedelsförsörjningen. Under den senaste försvarsperioden har stegvisa satsningar gjorts på arbetet med uppbyggnaden av livsmedelsberedskapen inklusive dricksvatten och under kommande år kommer ytterligare satsningar att göras på uppbyggnaden.

Även arbetet med hälsosamma levnadsvanor, inte minst gällande livsmedelskonsumtion, behöver fortsätta och intensifieras för att motverka den negativa utvecklingen till exempel gällande övervikt och fetma i befolkningen. På så sätt kan hälsan i befolkningen stärkas och belastningen på hälso- och sjukvården minska.

4.3 Mål 3. God hälsa och välbefinnande

Mål 3: Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Sveriges uppfyllande av målet

Hälsan i Sveriges befolkning är i internationella jämförelser god. Medellivslängden fortsätter att öka och över 70 procent av befolkningen anser att de har en god hälsa. Samtidigt finns fortsatta, och i vissa fall ökande, skillnader i hälsa mellan olika grupper i befolkningen. Psykisk ohälsa är en växande folkhälsoutmaning såväl i Sverige som internationellt. För att möta dessa hälsoutmaningar och kommande vårdbehov samt för att nå Sveriges övergripande folkhälsopolitiska mål (prop. 2017/18:249) behövs fortsatt arbete för att skapa mer likvärdiga livsvillkor och ett stärkt fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser i flera sektorer, även utanför hälso- och sjukvården. Sveriges engagemang för en god och jämlik hälsa, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, i andra länder och globalt kvarstår också som en viktig prioritering i arbetet med uppfyllandet av mål 3.

Psykisk hälsa och välbefinnande som resurs för hållbar samhällsutveckling

En god och jämlik psykisk hälsa i befolkningen är en förutsättning för en socialt hållbar samhällsutveckling. Den ökade psykiska ohälsan som framträtt de senaste åren, både nationellt och internationellt, är en oroande folkhälsoutmaning och kräver åtgärder på flera nivåer. Regeringen bereder för närvarande ett förslag om en ny nationell strategi för området psykisk hälsa och suicidprevention med fokus på att främja den psykiska hälsan och förebygga psykisk ohälsa och suicid. Vidare inrättade regeringen under 2024 en nationell stödlinje inom området psykisk hälsa och tillsatte också en nationell samordnare med uppdrag att stärka och utveckla det suicidpreventiva arbetet.

Regeringen tilldelade fortsatt statliga medel på cirka 1,6 miljarder kronor både under 2023 och 2024 för att stärka kommuners och regioners arbete, bland annat genom riktade insatser för att förbättra vården till barn och unga med psykisk ohälsa genom att öka tillgängligheten till vård inom barn- och ungdomspsykiatri. Även stödet till civilsamhällets organisationer för deras arbete inom området stärktes. Regeringens insatser har varit tvärssektoriella och involverat aktörer från olika samhällssektorer, samtidigt som stöd också riktats direkt till hälso- och sjukvårdens arbete. Vikten av ett brett angreppssätt betonades också i EU:s nya övergripande policy för psykisk hälsa som presenterades i juni 2023.

En god och jämlik hälsa

Sverige fortsatte sitt engagemang för att möta utmaningarna med de existerande ojämlikheterna i hälsa. Barn och unga prioriterades särskilt och under 2023 gav regeringen ett flertal myndigheter i uppdrag att ta fram ett nationellt hälsoprogram för barn och unga t.o.m. 20 års ålder, med syftet att skapa en mer sammanhållen, regelbunden och jämlik hälsouppföljning (S2023/02379). Vidare pågick arbetet med att införa ett fritidskort för barn och unga. Av departementspromemorian *Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra* (Ds 2024:16) framgår att ett fritidskort ska främja barns och ungas förutsättningar att delta i fritidsaktiviteter inom idrott, kultur, friluftsliv och barn- och ungdomsorganisationer. Barn och unga från socioekonomiskt utsatta hushåll är särskilt prioriterade och även barn och unga med funktionsnedsättningar eller andra särskilda behov ska beaktas i arbetet. Regeringen satsade under 2023 också 100 miljoner kronor för att utveckla idrottsverksamhet för barn och unga i socialt utsatta områden.

Som ett led i arbetet med att motverka och minska risken för icke-smittsamma sjukdomar arbetade regeringen aktivt med insatser för att bland annat öka den fysiska aktiviteten i befolkningen. Under 2024 har regeringen, genom ytterligare medelstilldelning, stärkt arbetet med fysisk aktivitet på recept (FaR) för att säkerställa en ökad och mer jämlik tillgång.

En väl fungerande primärvård möjliggör ett förebyggande förhållningssätt, som är en viktig förutsättning för en hållbar hälsoutveckling och en jämlik hälsa. Regeringen fortsatte stödja

omställningen till en nära och tillgänglig vård med fokus på primärvården genom årliga medel om tre miljarder kronor. Regeringen gjorde även en förstärkt satsning på en utbyggd primärvård, som omfattar totalt 976 miljoner kronor under åren 2024–2026.

Stärka sociala relationer och minska ofrivillig ensamhet

Under 2023 påbörjade regeringen en treårig gemenskapssatsning i syfte att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet, som är en allvarlig riskfaktor för ohälsa världen över. Regeringen initierade under 2023 bland annat stöd till kommuner för att arbeta med hälsosamtal särskilt riktade till äldre samt gav fortsatt stöd med 100 miljoner kronor till civila samhällets organisationer för arbete med att motverka ofrivillig ensamhet. Regeringen initierade också ett företagsnätverk mot ensamhet som ett led i att involvera aktörer brett i arbetet. Ofrivillig ensamhet uppmärksammades också internationellt i april 2023, då det allra första högnivåmötet om ensamhet i EU genomfördes på svenskt initiativ. Vidare initierade WHO år 2023 Commission on Social Connection i vilken socialminister Jakob Forssmed valdes in som en av tolv kommissionärer. Kommissionens uppdrag är att belysa utmaningarna med ensamhet och isolering och att göra arbetet med sociala relationer till en global prioritet.

4.4 Mål 4. God utbildning för alla

Mål 4: Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Sveriges uppfyllande av målet

Det svenska utbildningssystemet ger tillgång till avgiftsfri utbildning och livslångt lärande för alla. För att säkerställa att Agenda 2030 mål 4 nås har flertalet insatser gjorts. Grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna ska stärkas och kompetensförsörjningen öka genom bland annat satsningar på yrkesutbildningar och STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics).

Utvalda områden

Insatser för grundläggande färdigheter

För att vända de fallande skolresultaten vill regeringen att skolan går tillbaka till grunderna med mindre skärmtid och mer fokus på att läsa, skriva och räkna. Det ska också bli mer ordning i skolsystemet och bättre insyn i kommunala och fristående skolor samtidigt som betygsinflationen ska stoppas.

Att barn och elever utvecklar goda kunskaper i svenska är grundläggande för att lyckas i skolan, i arbetslivet och för en lyckad integration i samhället i stort. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att se över hur de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklass och

bedömningsstöden i årskurs 1 kan förbättras och utvecklas så att de ger en bättre bild av elevens kunskaper och av vilka arbetssätt som kan användas för att ge eleven rätt stöd i rätt tid.

År 2022 infördes genom förordningen (2021:848) om statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan ett nytt samlat bidrag för förskolan som ersätter två tidigare statsbidrag (förordningen [2001:161] om statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet till kommuner som tillämpar maxtaxa och förordningen [2015:404] om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan). Det nya bidraget har en socioekonomisk viktning och kan användas för att stärka det kvalitetshöjande arbetet i förskolan och minska barngruppernas storlek. I budgetpropositionen för 2025 föreslås en förstärkning av bidraget på 900 miljoner kronor, vilket innebär att det samlade bidraget kommer uppgå till cirka 2,9 miljarder kronor för 2025.

Regeringen har också förstärkt statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling med 850 miljoner kronor 2024 samt föreslagit en förstärkning med 700 miljoner kronor i budgetpropositionen för 2025. Statsbidraget betalas ut till kommunala och enskilda huvudmän för förskoleklass och grundskola och kan till exempel användas för att sätta in tidiga stödsatser, fler särskilda undervisningsgrupper och anställa fler speciallärare. Förstärkningen innebär att bidraget uppgår till närmare 7,5 miljarder kronor för 2024.

Regeringen vill vidare göra det mer attraktivt att arbeta på de mest krävande skolorna med socioekonomiska utmaningar. Regeringen förstärkte därför befintligt statsbidrag med 165 miljoner kronor per år under 2024, 2025 och 2026 i budgetpropositionen för 2024. Därmed uppgår statsbidrag under dessa tre år till 570 miljoner kronor årligen för att göra arbetsmiljön och arbetsvillkoren bättre på dessa skolor.

Skolverket har sedan april 2024 i uppdrag att genomföra riktade insatser för högre kunskapsresultat och ökat måluppfyllelse. Skolverket ska rikta insatserna till huvudmän med skolenheter som har låga kunskapsresultat eller hög andel elever som inte fullföljer sina studier samt förskoleenheter med svåra förutsättningar. Uppdraget ersatte delvis det tidigare uppdraget om samverkan för bästa skola och delvis uppdraget om insatser för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska. För 2024 har 253,5 miljoner kronor avsatts till satsningarna och för 2025 föreslås 210,5 miljoner kronor avsättas.

Stärkt kompetensförsörjning

Vuxenutbildning ger människor en chans att få de kompetenser som krävs för vidare studier, för att få ett arbete eller för att växla yrke. Satsningar på regionalt yrkesvux inom komvux och yrkeshögskolan är viktiga för att förbättra matchningen av kompetens med behoven på arbetsmarknaden. Anslagen ökade därför med 905 miljoner kronor 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 4.6.2) för fortsatt satsning på regionalt yrkesvux inom komvux, och med 236 miljoner kronor till yrkeshögskolan för att antalet utbildningsplatser inom yrkeshögskolan ska öka (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16, avsnitt 4.6.4).

Sedan den 1 januari 2023 finns ett nytt omställningsstudiestöd som syftar till att förbättra förutsättningarna för vuxna att finansiera studier och

därigenom stärka deras framtida ställning på arbetsmarknaden. Nyligen beslutades propositionen Ett effektivare omställningsstöd (prop. 2023/24:168) som bland annat innebär att bestämmelserna för omställningsstödet förenklas.

För att möta den snabba utvecklingen inom teknik och naturvetenskap och för att Sverige även framöver ska vara en innovativ tekniknation i framkant krävs fler utbildade inom STEM. Regeringen har i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.6.3) presenterat åtgärder för att stärka ingenjörlandet Sverige. Regeringens arbete med en kommande STEM-strategi som spänner över hela utbildningssystemet ger förutsättningar för ett samordnat och fokuserat arbete. För att skapa långsiktiga strukturer som stöd för det fortsatta arbetet avser regeringen även inrätta en STEM-delegation.

Globala aspekter

Med fokus på att stärka nationella utbildningssystem verkar Sverige för en god, likvärdig och inkluderande utbildning och livslångt lärande med särskild uppmärksamhet på flickor och kvinnor. Sveriges stöd till utbildning har kommit att inriktats alltmer mot konfliktdrabbade och humanitära kontexter. Svenskt stöd till Global Partnership for Education (GPE) har under en tvåårsperiod bidragit till att möjliggöra skolgång för 226 miljoner barn i 85 länder, varav hälften är sårbara länder eller länder i konflikt. Genom stöd till Unicef har Sverige bidragit till att 98 länder stärkt sin krisberedskap inom utbildning och att utbildningsinsatser nått närmare 38 miljoner barn, varav hälften flickor, som tidigare inte gått i skolan. Genom sitt flexibla stöd till Unescos utbildningssektor har Sverige bland annat bidragit till att 170 länder kunnat stärka sina utbildningssystem. Sverige har också bidragit till Unescos stöd till yrkesutbildning vilket möjliggjort för närmare 600 000 unga och vuxna att erhålla sådan utbildning. Sveriges garanti till International Finance Facility for Education (IFFEd) är en av Sidas största garantier och förväntas bli en viktig hävstång för att mobilisera ytterligare resurser till utbildning.

4.5 Mål 5. Jämställdhet

Mål 5: Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Sveriges uppfyllande av målet

Sverige står sig väl i internationella mätningar avseende jämställdhet, bland annat som nummer ett i Europeiska jämställdhetsinstitutets (EIGE) jämställdhetsindex för 2023. Trots det är det övergripande målet ännu inte uppnått om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor

Arbetet utifrån den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor fortsätter att utvecklas och flera aktörer bidrar till ett verkningfullt arbete. Det har gjorts framsteg genom att många deltagande myndigheter, har förstärkt sitt arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel, till exempel har Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården och Socialstyrelsen fått regeringens uppdrag att stärka sin samverkan. Målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är dock inte nått och att även om arbetet inom detta område går framåt behöver arbetet vara långsiktigt och uthålligt. För att arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor ska vara framgångsrikt, krävs ett systematiskt arbetssätt även inom övriga jämställdhetspolitiska delmål.

I regeringens åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel 2024–2026 lyfts fyra områden som regeringen kommer att öka fokus på för att säkerställa ett kraftfullt och effektivt arbete: ett lämnaprogram för att lämna destruktiva relationer, kraftsamling mot hedersrelaterat våld och förtryck, stärkt stöd till barn och unga som upplever våld, inklusive barn som förs utomlands i hederskontexter samt ökad kunskap om digitala dimensioner av mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Kvinnors hälsa

Målet om jämställd hälsa är inte uppnått då det fortfarande finns omotiverade skillnader mellan kvinnor och män när det gäller hälsa, till exempel avseende psykisk hälsa och livslängd. Inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter börjar positiva resultat att märkas av när det gäller sjukdomar som drabbar kvinnor och förlossningsvården, men det finns återstående utmaningar i synnerhet när det gäller vissa grupperns tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering är, i kombination med särskilda åtgärder, regeringens huvudsakliga strategi för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen och genomförs på internationell, nationell, regional och lokal nivå.

Utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) 2020–2025 omfattar 54 statliga myndigheter. Myndigheterna ska både åtgärda jämställdhetsproblem i den egna verksamheten och, i samverkan med relevanta aktörer, bidra till att öka jämställdheten i samhället. Resultat som har lett till direkt effekt för myndighetens målgrupp kan främst kopplas till delmålen ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Exempel på åtgärder är insatser genomförda av Kronofogdemyndigheten som bidrar till att personer som är utsatta för

ekonomiskt våld hänvisas till rätt instans samt förändrade rutiner för att personer som är skuldsatta och är föremål för löneutmätning kan få ökade levnadsomkostnader beaktade för att kunna lämna en våldsam relation, insatser för att öka utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden, insatser som har lett till en ökad kunskap hos samhällsaktörer om hur flickor påverkas av eller själva deltar i kriminella aktiviteter, samt stärkta förutsättningar för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

4.6 Mål 6. Rent vatten och sanitet för alla

Mål 6: Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Sveriges uppfyllande av målet

Nästantill hela Sveriges befolkning har god tillgång till säkert dricksvatten och goda sanitära förhållanden. Enligt Svenskt Vattens resultatrapport (R2023-02) levererar kommunerna rent dricksvatten och tar sedan hand om avloppsvattnet åt nära 90 procent av Sveriges befolkning. Återstoden av befolkningen har sitt dricksvatten och avlopp genom enskilt dricksvatten respektive enskilt avlopp. Enligt Svenskt Vatten ligger vattenförlusterna i det svenska ledningsnätet på cirka 16 procent av levererad volym (R2023-02). Områden med brister finns, bland annat vad gäller enskilda brunnar och avlopp, långsiktigt säkerställande av dricksvattenresurser och skydd av vattenrelaterade ekosystem. Sverige bidrar på flera sätt till det globala arbetet för målet.

Utvalda områden

Förbättrad vattenkvalitet inklusive genom minskad övergödning

Sverige har generellt bra förutsättningar för dricksvatten av god kvalitet. Samhällsutvecklingen och klimatförändringar ökar dock konkurrensen om vattenresurser samt risken för översvämningar, vattenbrist och sämre vattenkvalitet. Regeringens bedömning är att länsstyrelsernas pågående arbete med regionala vattenförsörjningsplaner och inrättande av vattenskyddsområden bidrar till måluppfyllelsen. Kunskapen om vattenuttag och vattenanvändning har ökat sedan 2022, och regeringen har i regleringsbrevet till Havs- och vattenmyndigheten 2024 gett myndigheten uppdraget att ytterligare öka kunskapen om tillskott och uttag av vatten, särskilt för avrinningsområden som är känsliga för omfattande vattenuttag.

Sverige har på det nationella planet uppfyllt delmålet En integrerad vattenförvaltning. Sverige bidrar även till global hållbar vattenresursförvaltning genom EU, FN:s vattenkonvention om gränsöverskridande vatten (UNECE) och genom bilateralt utvecklingssamarbete.

Regeringen har under 2024 beslutat om en havsmiljöproposition. I den har regeringen bland annat föreslagit att övergödningen ska minska genom ett antal åtgärder från källa till hav. Att begränsa övergödningen kan också bidra till att säkerställa dricksvattnets kvalitet. Regeringen beslutade samtidigt som havsmiljöpropositionen om ett etappmål om övergödning. Etappmålet innebär att det till 2030 ska, genom en årlig uppföljning, säkerställas att tillförseln av kväve och fosfor till vatten över tid minskar i enlighet med Sveriges åtaganden i aktionsplanen för Östersjön, samt att dessa minskningsåtaganden uppnås inom uppsatta tidsramar. Etappmålet förväntas också leda till minskad övergödning i sjöar och vattendrag och bidrar därmed till förbättrad vattenkvalitet, inbegripet positiva effekter på kvaliteten på grundvatten.

Under 2023 beviljades 110 miljoner kronor från anslaget för Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) för projekt avsedda att minska övergödningen, vilket är högre än för 2022 och i samma storleksordning som under 2021 och 2020. Det påbörjades 135 nya åtgärdsprojekt mot övergödning 2023 med finansiering från LOVA.

Skydd och återställande av vattenrelaterade ekosystem

Arbetet med att skydda och återställa vattenrelaterade ekosystem har fortsatt under rapporteringsperioden. Fysisk påverkan från vattenkraftverk, dammar och markavvattning utgör i vissa fall dock ett fortsatt hot för ekosystemen i vattenmiljön och det behövs därför ytterligare åtgärder. 2022 påbörjades det mest omfattande restaureringsprojektet av vattenmiljöer i Europa hittills för att återställa livsmiljöer. Projektet, TRIWA LIFE, finansieras bland annat av EU:s miljöfond Life och av Havs- och vattenmyndigheten, och ska förbättra vattenmiljöerna i Torneälvens biflöden både i Sverige och i Finland. Under 2022 avslutades projektet ReBorN som restaurerat flottledsrensade vattendrag i Norrbottens och Västerbottens län. Även i Mälardalen har flera fria vandringsvägar för fisk återskapats inom LIFE IP-projektet Rich Waters. Regeringen har förstärkt den långsiktiga satsningen på arbetet med att anlägga och restaurera våtmarker. 2023 tillförde regeringen 200 miljoner kronor i en permanent satsning för att finansiera återvätning av utdikade våtmarker. I budgetpropositionen för 2024 tillfördes ytterligare 155 miljoner kronor för år 2024, 235 miljoner kronor för 2025 och 375 miljoner kronor per år för 2026 – 2030. Att återställa våtmarker är en naturbaserad lösning som bidrar till att balansera vattenflöden, öka tillskottet till grundvattnet samt till klimatanpassning och biologisk mångfald.

4.7 Mål 7. Hållbar energi för alla

Mål 7: Säkerställa tillgången till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Sveriges uppfyllande av målet

I Sverige har hela befolkningen tillgång till elektricitet, elproduktionen är nästintill fossilfri och energieffektiviteten förbättras. Men det behövs ytterligare åtgärder för att nå målet, särskilt i ett globalt perspektiv. Som en följd av energipriskrisen som följde av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har regeringen vidtagit ett flertal åtgärder för att minska energikostnaderna för företag och hushåll samt minska EU:s beroende av importerade bränslen från Ryssland. Regeringen har också sänkt skatten på bensin och diesel för att stötta de som drabbats av ökade priser och mildra inflationens konsekvenser.

Utvalda områden

Fossilfri energi

Sveriges konkurrenskraft och välfärd bygger på tillgång till fossilfri energi till konkurrenskraftiga priser. För att nå klimatmålen och möjliggöra klimatomställningen behöver Sverige ersätta de fossila bränslena med fossilfri energi samtidigt som industrin får goda förutsättningar att växa och vara konkurrenskraftig, vilket framför allt innebär att tillgången på fossilfri el till konkurrenskraftiga priser behöver förbättras. En långtgående elektrifiering av industrin och transportsektorn är nödvändig för att fasa ut kolet, oljan och fossilgasen.

Sverige har ett nästan fossilfritt elsystem tack vare den höga andelen vattenkraft och vindkraft i kombination med kärnkraft. Riksdagen har beslutat att Sverige ska ha 100 procent fossilfri elproduktion till 2040. En kraftig utbyggnad av elsystemet behövs för att nå klimatmålen och möjliggöra den gröna omställningen. Den förväntade ökningen i elbehovet är en följd av elektrifieringens stora betydelse för klimatomställningen i kombination med den expansion av svensk industri som möjliggörs av omställningen.

Ny kärnkraft behövs för att tillgodose framtidens elbehov och för att öka leveranssäkerheten i elsystemet. Förutsättningarna för marknadens aktörer att investera i ny kärnkraft förbättras nu så att fler reaktorer byggs. Regeringen ser för närvarande att ny kärnkraft med total effekt motsvarande minst två storskaliga reaktorer bör kunna finnas på plats senast 2035, och att det till 2045 behövs en kraftfull utbyggnad som exempelvis skulle kunna motsvara minst tio nya storskaliga reaktorer. Den exakta mängden kärnkraft, antalet storskaliga och små modulära reaktorer, som kommer att krävas avgörs av utbyggnadstakten i elsystemet, var ny konsumtion och produktion förläggs i landet samt teknikutvecklingen hos både ny kärnkraft, men även möjligheten till drifttidsförlängning hos befintliga kärnkraftsreaktorer.

Sverige har dessutom den högsta andelen förnybar energi inom EU enligt EU:s definition: 66 procent 2022 och dessutom 78,6 procent fossilfri energi (beräknad med grund i samma beräkningsmetod som total andel förnybart, med skillnaden att även produktion från kärnkraft har lagts till i beräkningen). Andelen förnybar energi har stigit under en lång tid, vilket främst beror på en ökad vindkraftsproduktion. För att ytterligare främja

utbyggnaden har regeringen i budgetpropositionen för 2025 föreslagit åtgärder för att underlätta kommunal acceptans av landbaserad vindkraft. Skr. 2024/25:66

Energieffektivitet

Målet för energieffektivisering i Sverige är att energiintensiteten – förhållandet mellan den totala energitillförseln och BNP – ska minska med 50 procent mellan 2005 och 2030. I regeringens proposition Energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105) fastställs att Sveriges nuvarande mål för energieffektivisering inte är anpassat för industrins gröna omställning genom elektrifiering eller till målet om 100 procent fossilfri elproduktion 2040. Sveriges mål för energieffektivisering ska därför ses över i syfte att tydligare främja en samhällsekonomiskt effektiv användning av energi och ett effektivt nyttjande av energisystemet som bidrar till klimatomställningen.

Den tillförda energin har varit relativt oförändrad sedan mitten av 1980-talet samtidigt som BNP ökat under samma period, vilket gör att energiintensiteten minskat över tid. Mellan 2005 och 2022 har energiintensiteten minskat med 38 procent. Minskningen beror främst på minskning av den normalårskorrigerade tillförda energin och ökning av BNP.

Hur energiintensiteten utvecklas beror på utvecklingen av BNP och av mängden tillförd energi, vilket i sin tur kan bero på flera faktorer såsom energieffektiviseringsåtgärder, strukturomvandlingar inom industrin, driften i kärnkraftverk, energilagring, utveckling i den svenska ekonomin och konjunkturen, med mera.

Utmaningar för att nå målet består av att korrigera för identifierade marknadsmisslyckanden så som kunskaps och informationsrelaterade marknadsmisslyckanden inom samhällets sektorer.

Åtgärder som regeringen har vidtagit för att snabba på energieffektiviseringen inkluderar bidrag för energieffektiviseringsåtgärder i småhus, medel till informations- och kompetenshöjande insatser och permanenta medel till den kommunala energi- och klimatrådgivningen.

4.8 Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 8: Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Sveriges uppfyllande av målet

Utvecklingen mot ett hållbart arbetsliv och hållbar tillväxt har inget tydligt slutmål. Trots insatser för att bland annat förbättra arbetsmiljön, främja tillväxt och skapa möjligheter för alla har flera indikatorer rört sig åt fel håll. En bidragande orsak till detta är den vikande konjunkturen som särskilt drabbar personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Ett hållbart arbetsliv för alla

Regeringens skrivelse En god arbetsmiljö för framtiden – regeringens arbetsmiljöstrategi 2021–2025 (skr. 2020/21:92) bygger på de fyra delmålen ett hållbart arbetsliv, ett hälsosamt arbetsliv, ett tryggt arbetsliv samt en arbetsmarknad utan brott och fusk. Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap har i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner inom sina respektive områden för att genomföra strategin (A2021/00338). Regeringen har vidare givit en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett förslag till regeringens kommande strategi för 2026–2030. Utredaren ska bl. a. analysera genomslaget för den nuvarande arbetsmiljöstrategin och bedöma om delmålen är ändamålsenligt utformade med hänsyn bland annat till pågående omvärldsförändringar, däribland den gröna omställningen (dir. 2024:56). Regeringen gav den 14 september 2023 Arbetsmiljöverket i uppdrag att lämna förslag på åtgärder som kan leda till att fler arbetstagare vill engagera sig i rollen som skyddsombud (A2023/01237).

Som ett led i arbetet med att bekämpa brott och fusk i arbetslivet presenterade regeringen i juli 2022 en Nationell strategi mot arbetslivskriminalitet (A2022/00996). En form av arbetslivskriminalitet är otillåtet utnyttjande av välfärdssystemet. I proposition 2024/25:11 Ökad kontroll vid utbetalning från den statliga lönegarantin lämnas förslag syftande till att motverka felaktiga utbetalningar från lönegarantin. Regeringen har även i december 2023 givit en särskild utredare i uppdrag att föreslå ett nytt, ändamålsenligt och rättssäkert regelverk för den statliga lönegarantin (dir. 2023:168).

Regeringen värnar den svenska arbetsmarknadsmodellen som bygger på en ansvarsfördelning och god dialog mellan staten och arbetsmarknadens parter, både i Sverige och inom EU. Kollektivavtalsäckningen uppgick till 88 procent år 2023. Den fackliga organisationsgraden uppgick 2023 till 68 procent, vilket ur ett internationellt perspektiv är mycket högt.

Från och med oktober 2022 började de lagändringar som föreslogs i regeringens proposition om en reformerad arbetsrätt (prop. 2021/22:176) att tillämpas. De är del av ett större omställningspaket för långsiktigt förbättrad flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden.

En arbetsmarknad för alla

Alla som kan arbeta ska arbeta. Det är en förutsättning för det svenska välfärdssamhället. Regeringens strategi för att få fler i sysselsättning och en välfungerande arbetsmarknad är inriktad på att återupprätta arbetslinjen, aktivera arbetslösa samt prioritera kostnadseffektiva åtgärder och utbildningar som gynnar kompetensförsörjningen.

Arbetsmarknadspolitiken behöver bli mer effektiv. Arbetslösa har varierande kunskap, kompetens och förutsättningar i övrigt. Många klarar av att söka jobb på egen hand. Arbetslösheten är dock till stor del strukturell. En stor andel av de arbetslösa har begränsade färdigheter och står långt ifrån arbetsmarknaden. För dessa finns det ett större behov av

stöd och åtgärder som bör vara kostnadseffektiva och anpassas till de arbetslösas olika förutsättningar och behov. För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden behövs bland annat insatser som ger kunskaper i svenska språket eller arbetsplatsnära erfarenhet.

Det finns en betydande grupp av inskrivna arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden och som har stora behov av stöd. Arbetsförmedlingen ska därför i högre utsträckning tillhandahålla förstärkt stöd med egen personal till arbetssökande med stora stödbehov, som ett komplement till matchningstjänster. Det är en viktig åtgärd bland annat för att stärka möjligheterna till arbete för utrikes födda, och därmed förbättra integrationen, och för personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Från och med oktober 2022 började den nya lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd att tillämpas. Det är det tredje benet av omställningspaketet för långsiktigt förbättrad flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden.

Efter förslag från regeringen har riksdagen beslutat om en arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster. Den nya arbetslöshetsförsäkringen träder i kraft den 1 oktober 2025. Arbetslöshetsförsäkringen bedöms bli mer ändamålsenlig och på ett bättre sätt bidra till omställning mellan arbeten vid arbetslöshet. Arbetslöshetsförsäkringen förändras bland annat genom att den grundas på inkomster av förvärvsarbete och vissa förändringar bör göras av aktivitetsstödet. En inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring syftar också till att minska felaktiga utbetalningar och regeringen bedömer att förslagen kommer leda till minskad administrativ börda.

Regeringen bedömer kontinuerligt hur väl målen uppfylls och justerar politiken därefter. Fokus ligger på att skapa en inkluderande arbetsmarknad där alla har möjlighet att bidra och utvecklas. Genom dessa insatser arbetar Sverige aktivt för att uppnå målet ”Ett hållbart liv för alla” och säkerställer att ingen lämnas utanför.

Hållbar ekonomisk tillväxt

Regeringen genomför satsningar inom utbildningssystemet och för att få fler i arbete. För att bygga Sverige rikare kommer regeringens tillväxtagenda framåt bland annat att fokusera på investeringar i forskning. Regeringens kommande forsknings- och innovationsproposition har den största ökningen av resurser till forskning och innovation någonsin, och kommer att rikta in sig på excellens, internationalisering och innovation.

Regeringen förbättrar synergierna mellan främjandet, handelspolitiken och utvecklingssamarbetet för att därmed förbättra förutsättningarna för svenska företag att bidra till utvecklingssamarbetets mål och till grön och digital omställning i låg- och medelinkomstländer. Detta är en viktig del av regeringens arbete för att stärka Sveriges samlade bidrag till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling.

Ett gynnsamt företagsklimat är en grundförutsättning för ekonomisk tillväxt och det är i hög grad Sveriges företag och entreprenörer som skapar jobb, välbstånd och välfärd. Regeringen arbetar aktivt för att främja näringslivsklimatet, för att fler människor ska välja att starta och utveckla företag.

Internationell handel är en förutsättning för Sveriges globala konkurrenskraft, välbefinnande, jobbskapande, hållbar tillväxt och klimatnytta och har stor säkerhetspolitisk betydelse. De senaste årens omvärldsutveckling har belyst vikten av en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel och en väl fungerande inre marknad. Detta för att bland annat säkerställa tillgången till nödvändiga råvaror, mineraler och insatsvaror för att minimera Sveriges och svenskt näringslivs sårbarhet. Regeringen har fattat beslut om en ny strategi för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758). Därmed tar regeringen ett nytt och samlat helhetsgrepp för att utveckla och genomföra ett mer proaktivt handels- och investeringsfrämjande och för att uppnå bättre samstämmighet, effektivitet, långsiktighet och förutsägbarhet i arbetet. Genom strategin vill regeringen ge de svenska företagen bästa möjliga förutsättningar att hantera nya utmaningar, att kunna växa nationellt och konkurrera internationellt.

4.9 Mål 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 9: Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Sveriges uppfyllande av målet

Fortsatta insatser har gjorts för att säkerställa en motståndskraftig infrastruktur och en inkluderande och hållbar industrialisering samt för att främja innovation. Positiva förändringar kan noteras, som exempelvis att näringslivets utsläppsintensitet fortsätter att minska. Regeringen har vidtagit fortsatta åtgärder för att skynda på en omfattande nyindustrialisering i bland annat Norrbotten och Västerbotten kopplad till fossilfri produktion och elektrifiering. Vidare har regeringen lämnat förslag till ekonomiska ramar för transportinfrastrukturen för perioden 2026–2037 som är över 200 miljarder kronor större än under den nuvarande planperioden. För att ytterligare påskynda transportsektorns och näringslivets klimatomställning behöver fler åtgärder vidtas.

Utvalda områden

Hållbar infrastruktur

Med utgångspunkt i propositionen Vägen till en pålitlig transportinfrastruktur – för att hela Sverige ska fungera (prop. 2024/25:28) avser regeringen att besluta om en ny nationell plan för perioden 2026–2037 som omfattar åtgärder för sammantaget 1 171 miljarder kronor i 2025 års prisnivå.

En viktig utgångspunkt är att hela Sverige ska fungera och att den statliga transportinfrastrukturen ska bidra till att stärka villkoren för att leva, bo och verka i hela landet. Regeringen framhåller också att

transportsektorns förmåga att upprätthålla samhällsviktiga funktioner, både i fredstida kriser, vid höjd beredskap och ytterst i krig, behöver säkerställas.

Vidare framhåller regeringen vikten av att underhåll av det befintliga transportsystemet genomförs och att investeringar görs där det behövs. Den statliga transportinfrastrukturen ska utvecklas och förvaltas i hela landet så att det övergripande transportpolitiska målet, inklusive funktions- och hänsynsmålen med därtill hörande etappmål, samt de av riksdagen beslutade klimatmålen nås.

I propositionen konstaterar regeringen bland annat att klimatomställningen behöver påskyndas för att nå Sveriges klimatmål och åtaganden inom EU. Regeringen ser att transportsektorn behöver utvecklas i syfte att bidra till denna omställning. Det bör i huvudsak ske genom en elektrifiering av transportsektorn, men även genom ökad användning av fossilfria drivmedel och ökad transporteffektivitet.

Dessa utgångspunkter för transportsektorns klimatomställning kommer också till uttryck i Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (skr. 2023/24:59) som innehåller ett 70-tal konkreta förslag för utsläppsminskningar. Ytterligare medel har avsatts i budgetpropositionen för 2025 för fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur och införandet av en elbilspremie riktad till grupper i behov av stöd, till exempel i glesbygd.

Hållbar industrialisering

Industrin och det svenska näringslivet är motorn i klimatomställningen, med bland annat investeringar i nya industrigrenar, teknikutveckling och omställning till cirkulära processer, och ska ges förutsättningar för att vara ledande i den gröna omställningen. Regeringen har under 2024 beslutat om strategin för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län. I ett osäkert geopolitiskt läge, med högt uppsatta klimatmål och med en snabb digital utveckling är det viktigt att Sveriges konkurrenskraft stärks.

Regeringen verkar för att skapa goda förutsättningar för att en långsiktigt konkurrenskraftig industri kan vara verksam och utvecklas i Sverige, som samtidigt kan bidra till att möta den gröna och digitala strukturomvandlingen för stora etableringar och expansioner inom industrin. Det nyligen inrättade Accelerationskontoret arbetar för att underlätta industrins omställning. Regeringen arbetar även vidare med den i budgetpropositionen för 2024 aviserade industristrategin som sätter ramarna för hur Sverige kan fortsätta vara världsledande inom innovativ och hållbar industriell produktion av varor och tjänster.

Statens energimyndighet har inom Industrilivet gett stöd till projekt för forskning, innovation och investeringar vars syfte är att minska växthusgasutsläpp från industrins processer eller uppnå negativa växthusgasutsläpp.

Riksgäldskontoret fick i juni 2021 i uppdrag att ställa ut kreditgarantier för lån som företag tar upp hos kreditinstitut för att finansiera stora gröna industriinvesteringar. Till och med den 13 augusti 2024 har Riksgäldskontoret beviljat kreditgarantier för fyra projekt.

Verket för innovationssystem (Vinnova) arbetar för att främja en hållbar, konkurrenskraftig och innovativ svensk industri som kan anpassa

sig till och medverka till att driva den globala omställningen mot en mer hållbar framtid. Exempelvis finansierar Vinnova kompetenscentrum där universitet och företag tillsammans bedriver forskning och utbildning inom bland annat hållbar industri.

Inom ramen för EU:s regionalfondsprogram för perioden 2021–2027 har betydande medel avsatts till att främja en inkluderande och hållbar industrialisering samt innovation. Den totala omfattningen är cirka 22 miljarder kronor. Dessutom ska insatser genomföras inom Fonden för en rättvis omställning under perioden 2021–2027. Den totala omfattningen är cirka 3,3 miljarder kronor. Fonden ska bland annat motverka sociala, ekonomiska och miljömässiga negativa effekter av klimatomställningen.

4.10 Mål 10. Minskad ojämlikhet

Mål 10: Minska ojämlikheter inom och mellan länder.

Sveriges uppfyllande av målet

Regeringen ser för närvarande en ökning av ojämlikheten både mellan individer och grupper inom olika områden. Klyftorna verkar heller inte minska mellan länder. Detta utgör en utmaning eftersom många av delmålen ännu inte har uppnåtts. För att möta dessa utmaningar behövs fortsatt arbete med att minska ojämlikheten. Det svenska biståndet har en viktig uppgift att i nära samspel med privata aktörer skapa förutsättningar i partnerländer så att människor och länder långsiktigt kan resa sig ur fattigdom.

Utvalda områden

En förebyggande socialtjänstlag för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter

Regeringen beslutade den 4 juli 2024 om en lagrådsremiss med förslag om en ny socialtjänstlag. Nuvarande övergripande målbestämmelser som innebär att socialtjänsten, med utgångspunkt i demokrati och solidaritet, ska främja enskildas ekonomiska och sociala trygghet, jämlika levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet, ska föras över till den nya socialtjänstlagen. Socialtjänsten föreslås därutöver även främja enskildas jämställda levnadsvillkor.

Regeringen föreslår även att det av de övergripande målen för socialtjänsten ska framgå att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lättillgänglig, att kommunens ansvar för planering av insatser ska utvidgas till att omfatta hela socialtjänstens verksamhetsområde och att kommunen särskilt ska väga in behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planeringen. För att socialtjänsten ska kunna nå fler på ett enklare sätt och i ett tidigare skede föreslås även att socialnämnden ska få befogenhet att erbjuda vissa insatser utan individuell behovsprövning. Det föreslås även att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. För att stärka barns rättigheter

omformuleras vissa bestämmelser i enlighet med Förenta nationernas (FN) konvention om barnets rättigheter. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Reformen innebär förutom den nya socialtjänstlagen ett långsiktigt stöd till kommunerna för omställningen till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Det handlar totalt om åtta miljarder kronor under åren 2024–2028 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 9 s. 173).

Reformen syftar till att skapa en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Reformen är betydelsefull i det långsiktiga arbetet för att minska ojämlikhet i Sverige. Som ett led i reformen har Socialdepartementet tagit fram en departementsskrivelse med förslag till ett samlat regelverk för ett socialtjänstdataregister (Ds 2024:13) som har remitterats. Förslagen syftar till att ge kommunerna bättre förutsättningar att bidra till en nationell uppföljning av jämlikheten i Sverige.

Genomförandet av tillgänglighetsdirektivet

Riksdagen beslutade den 3 maj 2023 om propositionen Genomförandet av tillgänglighetsdirektivet (prop. 2022/23:42), som innebär att en ny lag om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet införs. Den nya lagen syftar till att undanröja hinder på den inre marknaden genom att öka tillgängligheten till vissa produkter och tjänster, framför allt för personer med funktionsnedsättning. Lagen och förordningen träder i kraft den 28 juni 2025.

Nationell samordnare för fler kvalitativa vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården

En nationell samordnare för fler kvalitativa vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården har tillsatts. Samordnaren ska lämna förslag på hur det kan skapas fler platser inom den sociala barn- och ungdomsvården samt bidra till att kvaliteten i vården av barn och unga säkerställs. Arbetet innebär att främja en jämlik vård och omsorg genom att beakta de olika erfarenheter som barn och unga kan ha beroende på kön, etnisk eller kulturell bakgrund, socioekonomisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller funktionsnedsättning.

Barn har rätt till en uppväxt fri från våld

Betänkandet En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) överlämnades till regeringen i januari 2023. Betänkandet innehåller förslag till en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Det övergripande målet med strategin är att varje barn ska ha en uppväxt fri från våld. Strategin har fem långsiktiga mål som anger inriktningen för arbetet med det övergripande målet. För att nå framgång med strategin föreslås en struktur och organisation för strategins genomförande. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

4.11 Mål 11. Hållbara städer och samhällen

Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Sveriges uppfyllande av målet

Hållbar stadsutveckling är ett brett område som omfattar såväl sociala, ekonomiska som ekologiska faktorer. Det är svårt att göra en samlad bedömning av i vilken grad målet uppfylls. Det konkreta arbetet sker framför allt på lokal nivå, där ambitionsnivån kan variera, men på många håll är hög. Statliga insatser kan på olika sätt främja och skapa förutsättningar för detta arbete.

I ett globalt perspektiv har Sverige goda förutsättningar att nå målet. Det kan konstateras att tillgången till kollektivtrafik, offentliga platser och grönområden är god i Sverige och mycket få människor drabbas av naturkatastrofer. Däremot finns fortsatta problem med bostadsbrist, trångboddhet och otrygghet i många städer och tätorter.

Regeringen arbetar för att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö. Det vidtas bland annat åtgärder inom ramen för Rådet för hållbara städer, vilket har bidragit positivt till målet.

Utvalda områden

Rådet för hållbara städer

I december 2017 inrättade regeringen Rådet för hållbara städer, ett forum bestående av ett antal centrala statliga myndigheter inklusive länsstyrelserna samt representanter för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Rådet ska stärka kommunernas förutsättningar att utveckla hållbara städer. Rådet ska därigenom stötta kommunerna i arbetet med hållbarhetsmål 11 om hållbara städer och samhällen för att säkerställa en långsiktigt hållbar stads- och samhällsutveckling. Regeringen beslutade om en förlängning av rådets uppdrag under 2022 då regeringen även utökade antalet ledamöter i rådet från 13 till 14, då Folkhälsomyndigheten lades till. I och med detta vidareutvecklas rådet för att bättre ta tillvara dess breddade kompetens. Rådets uppdrag är förlängt till år 2030.

Stadsutvecklingsprocesser innefattar hantering av målkonflikter. Myndigheterna som ingår i Rådet för hållbara städer har ansvarsområden som ibland representerar motstående sidor i sådana målkonflikter. Rådet har fortsatt verkat för att genomföra regeringens politik för hållbar stadsutveckling och utgör ett forum för myndighetscheferna vid de myndigheter som är strategiskt viktiga för detta område. Under 2023 har rådet arbetat med att identifiera målkonflikter inom olika områden och hur dessa utmaningar kan hanteras. Arbetet syftar till att underlätta för kommuner att bättre planera för hållbara städer.

Stora investeringar och företagsetableringar på orter som under en längre tid haft en låg eller stagnerande befolkningstillväxt innebär stora utmaningar för samhällsbyggandet, inte minst när det gäller att få fram nya bostäder för att möta behoven av ökad inflyttning till de berörda kommunerna. Regeringen har beslutat om en samlad strategi för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län (KN2024/01434). För att stödja den gröna industriomställningen har regeringen avsatt medel för bostadspolitisk utveckling i norra Sverige. Regeringen avser även att införa en möjlighet att subventionera kreditgarantiavgifter i syfte att underlätta anordnandet av nya bostäder i s.k. etablerings- och omställningskommuner (prop. 2024/25:1 utg.omr. 18 s. 28).

4.12 Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion

Mål 12: Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Sveriges uppfyllande av målet

Utvecklingen av genomförandet av mål 12 är tvetydig. För vissa delar är utvecklingen positiv, exempelvis minskar hushållens livsmedelsavfall och konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp. Även inom kemikalieområdet finns det positiva trender, då gemensamma åtgärder inom EU har förbättrat förutsättningarna för att delvis och på sikt minska hoten mot människors hälsa och den biologiska mångfalden. I dagsläget går det dock inte att se en tydlig trend för det övergripande miljötillståndet. En positiv utveckling förutsätter genomförandet av beslutade åtgärder inom EU. För andra delar, som exempelvis delmålet om markant minskad mängd avfall, är det svårt att göra trendanalyser då uppdaterade metoder för insamling av data påverkar jämförelsen över tid. Under 2022 uppkom 164 miljoner ton avfall, av vilket 7,2 miljoner ton var farligt avfall. Sammantaget finns det ingen entydig trend för utvecklingen.

Utvalda områden

Cirkulär ekonomi

Regeringen ser omställningen till en giftfri cirkulär ekonomi som en möjliggörare för industrin och vägen mot nettonoll. En förutsättning för en mer resurseffektiv, cirkulär användning av material och produkter är giftfria kretslopp. På så vis kan återvinningen öka samtidigt som människors hälsa och miljön skyddas. En särskild utredning med förslag om att reformera avfallsagstiftningen för ökad materialåtervinning och för en mer cirkulär ekonomi har remitterats (KN2024/02249). För att avgifta kretsloppen behöver säkra och hållbara kemikalier utvecklas och tillgängliggöras.

Hållbarhetskrav för produkter sätts främst på EU-nivå. Regeringen har varit aktiv i att få regelverk på plats på EU-nivå för att driva på omställningen till en cirkulär ekonomi, såsom förordningen om ekodesign för hållbara produkter, batteriförordningen och förordningen om förpackningar och förpackningsavfall. Sverige har även drivit på för krav på insamling av avfall, återvinning och andel återvunnet material i nya produkter i EU-lagstiftningen, vilket väntas leda till en större efterfrågan på återvunna råvaror och material.

I dag finns majoriteten av kemikalieproduktionen utanför EU vilket snedvrider konkurrensen för svenska företag samtidigt som ett stort ansvar läggs på enskilda konsumenter att förstå innehållet i varor. Sverige var pådrivande för att få på plats ett ambitiöst globalt ramverk om kemikalier hösten 2023. Även inom EU har Sverige varit aktiv för en heltäckande kemikalielagstiftning som lever upp till åtagandena i EU:s kemikaliestrategi. Nationellt fortsätter regeringen arbetet med att sanera de värst förorenade områdena som exempelvis omfattar åtgärder mot PFAS för att skydda vårt dricksvatten.

Plastföroreningar är en gränsöverskridande utmaning som kräver globala lösningar och därför är det viktigt med framsteg i de pågående förhandlingarna om ett globalt avtal mot plastföroreningar. Att minimera plastföroreningar och skapa mer cirkulära flöden är väsentligt för både klimatet och miljön. Sverige och regeringen arbetar därför aktivt för att nå framsteg i de pågående förhandlingarna om ett globalt avtal mot plastföroreningar. Sverige är medlem i högambitionskoalitionen mot plastföroreningar som består av 67 länder från samtliga regionala FN grupper som driver på för ett ambitiöst avtal. Regeringen arbetar även med plastfrågor nationellt, med en satsning på åtgärder som bidrar till att fasa ut användningen av fossil plast.

Ett växande nationellt och globalt problem är att hanteringen av avfall är förenad med illegal verksamhet och att omfattningen av organiserad brottslighet ökar inom avfallsområdet. Det sker ofta genom att avfallet exporteras illegalt till länder som saknar kapacitet för att omhänderta det på ett miljömässigt sätt eller att aktörer utnyttjar luckor i svensk lagstiftning för att kringgå kraven på en miljömässig hantering av avfallet. Regeringen satsar särskilt på att motverka avfallsbrottsligheten samt för att stoppa illegala avfallstransporter till och från Sverige. En utredning om miljöstraffrätten pågår och ska presenteras i december 2024. EU har beslutat om nya regler kring avfallstransporter i EU-förordningen om gränsöverskridande transport av avfall (EU) 2024/1157 som trädde i kraft i maj 2024.

4.13 Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna

Mål 13: Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Sveriges utsläpp fortsätter minska. Enligt preliminär statistik från Naturvårdsverket hade de territoriella utsläppen av växthusgaser minskat med 38 procent 2023 jämfört med 1990 och drygt 2 procent jämfört med 2022. Under 2024 förväntas Sveriges utsläpp tillfälligt öka för att sedan minska under 2025. Sammantaget innebär regeringens samlade förslag i budgetpropositionen för 2025 att ESR-åtagandet för 2030 beräknas nås. Naturvårdsverket bedömer dock att Sverige inte når etappmålen till 2030 eller 2040, och inte heller målet om nettonollutsläpp till 2045 med nuvarande styrmedel.

Forskningen prognosticerar tydligt att de extrema väderhändelserna på grund av klimatförändringarna kommer att förvärras och ske allt oftare, med konsekvenser för människor, verksamheter, djur och natur. Även om Sverige når nationella och EU:s klimatmål behöver mycket göras de kommande 20 åren för att anpassa vårt samhälle till klimatförändringarna och dess effekter som inte kan undvikas.

Utvalda områden

Hela vägen till nettonollutsläpp 2045

Utsläppen i Sverige minskar samtidigt som ekonomin växer. Den 21 december 2023 beslutade regeringen om den andra klimatpolitiska handlingsplanen: Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (skr. 2023/24:59). Handlingsplanen presenterar en plan för hur Sveriges klimatmål ska nås, hela vägen till nettonollutsläpp senast år 2045. Regeringen har tagit flertalet initiativ för att skapa förutsättningar för att nå målet. Det handlar bland annat om att effektivisera tillståndprocesser och bygga ut den fossilfria elproduktionen för att få till en elektrifiering av samhället.

Klimatinvesteringsprogrammet Klimatklivet har sedan starten 2015 vuxit och förlängts till 2030. För 2024 finns cirka 5 miljarder kronor att investera i klimatåtgärder på lokal och regional nivå. Enligt Naturvårdsverkets beräkningar förväntas de åtgärder som hittills fått stöd bidra med en årlig minskning av växthusgaser i Sverige och utomlands motsvarande cirka 3,3 miljoner ton koldioxidekvivalenter totalt, under den tid som åtgärderna är i funktion. Även Industriklivet, vars syfte är att ge stöd för forskning, innovation och investeringar för att minska växthusgasutsläpp från industrins processer eller uppnå negativa växthusgasutsläpp, har vuxit. Projekten som fått stöd från Industriklivet t.o.m. den sista december 2023 uppskattas ha en sammanlagd potential att reducera de fossila växthusgasutsläppen med cirka 17,8 miljoner ton per år i Sverige och utomlands. Därtill uppskattas projekten som beviljats stöd inom ramen för negativa utsläpp kunna bidra med cirka 7,9 miljoner ton per år genom infångning och lagring av biogena koldioxidutsläpp.

För att skapa incitament för negativa utsläpp har regeringen avsatt 36 miljarder kronor under åren 2026 till 2046 för att kunna genomföra s.k. omvända auktioner för bio-CCS. Den första omvända auktionen kommer att genomföras innan årsskiftet 2024/25.

Klimatanpassning

Regeringen presenterade i mars 2024 en strategi och handlingsplan för arbetet med klimatanpassning. Strategin lägger grunden för regeringens arbete de kommande fem åren (skr. 2023/24:97).

Regeringen har sedan den tillträdde lagt ett flertal uppdrag till myndigheterna för att stärka arbetet med klimatanpassning. Till exempel har regeringen i Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts (SMHI) regleringsbrev för 2024 gett SMHI i uppdrag att tillsammans med Naturvårdsverket föreslå ett nationellt system för uppföljning och utvärdering av klimatanpassningsarbetet.

Kostnadseffektiva klimatanpassningsåtgärder behöver göras i samverkan mellan olika fastighetsägare – privata som offentliga – olika kommuner eller på annan mark som kommunen inte har rådighet över. Regeringen har därför tillsatt en särskild utredare som ska titta på dessa frågor med målsättning att regeringen ska kunna föreslå ny eller anpassad lagstiftning under mandatperioden (dir. 2024:31). Utredaren ska även identifiera möjliga finansieringsmodeller för att långsiktigt fördela kostnaderna mellan de aktörer som drar nytta av klimatanpassningsåtgärden.

Regeringen har arbetat aktivt via utvecklingsfinansieringen för att stärka motståndskraften mot klimatförändringarna i utsatta samhällen och bidra till ett globalt stärkande av förebyggande insatser i klimatrelaterade humanitära kriser. Under åren 2022 och 2023 bidrog Sverige med cirka 8,6 miljarder svenska kronor till projekt och insatser med klimatanpassning som huvudsyfte genom Sida, klimatfonder och andra multilaterala kanaler.

4.14 Mål 14. Hav och marina resurser

Mål 14: Bevara och utnyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Sveriges uppfyllande av målet

Tillståndet för miljön i Östersjön och Nordsjön är inte tillfredsställande. Tillståndet för flera marina arter och livsmiljöer är kritiskt. Trycket på havet ökar från växande verksamheter som energiutvinning, turism och transporter, men även från accelererande klimatförändringar. Invasiva arter, ohållbart fiske och övergödning är viktiga påverkansfaktorer. För bedömningsåret 2023 klassades 41 procent av fisk- och skaldjursbestånden i svenska vatten som hållbart nyttjade av Havs- och vattenmyndigheten. Svenska hav skulle kunna ge större samhällsekonomisk nytta om de var friskare.

För att lyfta fram betydelsen av ett levande hav har regeringen under 2024 beslutat om en havsmiljöproposition: Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske (prop. 2023/24:156). Regeringen föreslår i propositionen att ekosystemansatsens tillämpning ska stärkas, att övergödningen ska minska och att Sverige ska fortsätta arbeta för reglering och kontroll av farliga ämnen. Sverige ska vidare utöka

och förstärka skyddet av marina områden. Kopplingen mellan hav, klimatförändringar och havsförsurning bör beaktas i åtgärdsarbetet. Skr. 2024/25:66

Utvalda områden

Skydd och förvaltning av marina områden

Under perioden 2022–2023 har den skyddade marina arealen ökat med mer än 25 000 hektar, vilket innebär att det totala skyddet nu är 15 procent. Havs- och vattenmyndigheten har på uppdrag av regeringen arbetat med att införa fiskeregleringar i marina skyddade områden, exempelvis förbud mot fiske i vissa områden. Övervakning av att regleringarna följs har införts. Antalet misstänkta överträdelser som observerats har minskat kraftigt jämfört med tidigare år. Regeringen avser att gå vidare med förslag om ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen. Arbetet för att de skyddade områdena ska utgöra ett representativt, ekologiskt sammanhängande och funktionellt nätverk behöver fortsätta. För att utöka skyddet av havs- och vattenmiljöer har regeringen i en treårig satsning 2024–2026 tillfört sammanlagt 267 miljoner kronor. Regeringen har även i syfte att upprätthålla och återskapa viktiga livsmiljöer, stärka fiskbestånd och bidra till biologisk mångfald tillfört 196 miljoner kronor för akvatisk restaurering under samma period.

Det nationella arbetet bidrar till de internationella målsättningarna om 30 procent skyddade marina områden till 2030, exempelvis inom EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 och konventionen för biologisk mångfald. Under svenskt ordförandeskap i EU antogs 2023 ett nytt avtal inom ramen för FN:s havsrättskonvention om bevarande och hållbar användning av marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion.

Ökad kunskap och forskning för bättre förvaltning

Utmaningarna för en hållbar utveckling för haven kräver i många fall bättre kunskap och nya metoder. Ett tioårigt nationellt forskningsprogram om hav och vatten inrättades 2021 vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas). Ett stort antal utlysningar har gjorts. Sammanlagt 161 miljoner kronor har fördelats under 2022–2023. Formas, Havs- och vattenmyndigheten och Havsmiljöinstitutet har under 2023 etablerat en process för hur medel från programmet kan tilldelas svenska forskare för ytterligare deltagande i Internationella havsforskningsrådet (ICES).

Formas är värd för Sveriges nationella kommitté för FN:s årtionde för havsforskning 2021–2030. Sverige är medlem i Alliansen för årtiondet under IOC-Unesco och kommittén bistår regeringen i Sveriges genomförande av årtiondet. Kommitténs arbete främjar synergier mellan det nationella forskningsprogrammet för hav och vatten och internationella forskningssatsningar. Fokus nationellt har hittills varit på havsmedvetenhet, data och modellering. En första undersökning av

havsmiljöinstituten i Sverige utfördes 2023 av Havsmiljöinstitutet i samarbete med SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

Havs- och vattenmyndigheten driver i flera kustområden ett projekt för utveckling av ekosystembaserad havsförvaltning. Där prövas olika former av lokal samverkan inom områden som fiske, vindkraft, säl- och skarvproblematik samt fritidsbåtar. Kommande arbete inkluderar genomförande av prioriterade åtgärder inom till exempel naturresursförvaltning och fiskevård. Samverkan inom avrinningsområden har stärkt effektiviteten och takten i åtgärdsarbetet. Regeringen har därför gett Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att vidareutveckla åtgärdssamordningen mellan olika aktörer i kust- och avrinningsområden för att förbättra helhetssynen mellan havs- och vattenförvaltningarna i åtgärdsarbetet.

Marint skräp och föroreningar

Marin nedskräpning och förorenande ämnen är ett problem i svenska hav. Variationen mellan stränder gör det svårt att bedöma trender för förekomst av strandskräp men strandstädning genomförs i de flesta kommuner. Knappt 400 ton uttjänta fiskeredskap samlades in under 2022–2023. Sverige deltar i förhandling om EU-kommissionens förslag om att förebygga förluster av plastpellets. Under 2023 trädde nya regler i kraft för mottagning av avfall från fartyg med målet att mindre skräp hamnar i havet. Regeringen driver på arbetet i förhandlingarna om ett nytt rättsligt bindande globalt avtal mot plastföroreningar där hela livscykeln omfattas.

Regeringen har remitterat ett förslag som innebär att utsläpp i svenskt sjöterritorium från öppna fartygsskrubbar förbjuds från och med den 1 juli 2025 och från övriga sorters skrubbar från och med den 1 januari 2029.

4.15 Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Mål 15: Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Sveriges uppfyllande av målet

Arbetet med nio av Sveriges miljömål bidrar direkt till uppfyllande av mål 15. Insatser görs för skydd och skötsel samt hållbart nyttjande. I jordbruket satsas på ängs- och betesmarker både från anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård och landsbygdsprogrammet inom CAP. Knappt 15 procent av Sveriges landareal är skyddad, bland annat som nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden. Satsningen på att restaurera och återskapa våtmarker ökar både den biologiska mångfalden och bidrar till att minska utsläpp av växthusgaser. Utmaningarna är fortfarande stora, inga av de nio miljömål som bidrar till mål 15 bedöms kunna nås med befintliga och planerade styrmedel.

I december 2022 beslutade Sverige, tillsammans med övriga parter till Konventionen om biologisk mångfald, om ett globalt ramverk för biologisk mångfald. Beslutet togs på det femtonde partsmötet för konventionen om biologisk mångfald (COP15). Parternas arbete med att nå målen inom Kunming – Montréal-ramverket kommer i sin tur även att bidra till de globala målen för hållbar utveckling. Regeringen har översatt de globala målen för biologisk mångfald till svenska. Nationella svenska mål som bidrar till de globala rapporterades till konventionen i juli 2024.

Utvalda områden

Skydd och förvaltning av värdefull natur

Regeringen har fortsatt arbetet med att skydda värdefull svensk natur. Genom avtal med det helägda statliga bolaget Sveaskog har Naturvårdsverket på uppdrag av regeringen kommit överens om att 108 områden med en areal av cirka 103 000 hektar kan skyddas som naturreservat. Dessutom ska cirka 21 500 hektar av Sveaskogs marker överföras till Naturvårdsverket för att användas som ersättningsmarker vid skydd av värdefull natur. Under åren 2022–2023 har länsstyrelserna fattat beslut om inrättande av 297 naturreservat omfattande 141 000 hektar. Formellt skyddade mark- och inlandsvattenområden uppgår därmed till 14,6 procent av arealen, inkluderas frivilliga naturvårdsavtal uppgår det till 14,9 procent. Förvaltning sker både för att ha kvar livsmiljöer och arter och för att undanröja hinder för deras fortlevnad. Genom åtgärdsprogram för hotade arter stärks livsmiljöer så arternas status förbättras. Programmen omfattar växter, svampar, däggdjur, fåglar och insekter. För vissa arter har positiva resultat uppnåtts, medan andra arter kräver att insatserna fortsätter och i vissa fall utökas.

Återställande av våtmarker

Våtmarker och de arter som lever där har upplevt den största förlusten i sin mångfald sedan industrialiseringen, och störst har tillbakagången varit de senaste femtio åren. Det gäller såväl i Sverige som globalt. När marken dikas ut och sjöar torrläggs ökar även avgången av växthusgaser. Då nydikning sedan länge har upphört minskar inte utbredningen av våtmarker längre i någon större omfattning även om vissa arealer våtmarker påverkas negativt av olika former av exploatering. Genom en naturbaserad lösning som återvätning kan avgången av växthusgaser minska och därmed bidra till minskad klimatpåverkan. Återvätning gör även stor nytta för den biologiska mångfalden och kan även ge andra nyttor som att minska övergödning och bidra till klimatanpassning. Regeringen har förstärkt den långsiktiga satsningen på arbetet med att anlägga och restaurera våtmarker. Regeringen tillförde 2023 anslag 1:3, Åtgärder för värdefull natur, 200 miljoner kronor i en permanent satsning för att finansiera återvätning av dikade våtmarker. I budgetpropositionen för 2024 tillfördes ytterligare 155 miljoner kronor för år 2024, 235 miljoner kronor för 2025 och 375 miljoner kronor per år för 2026–2030.

4.16 Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen

Mål 16: Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Sveriges uppfyllande av målet

Demokrati är avgörande för frihet, fred och säkerhet och för att nå de globala hållbarhetsmålen. Följden av ett krympande demokratiskt utrymme blir en sämre samhällsstyrning med växande korruption och fattigdom. Varje land har ansvar för att bekämpa fattigdom, åstadkomma utveckling och leva upp till internationella åtaganden. Utvecklingsarbetet kan aldrig ersätta nödvändiga nationella reformer som säkerställer väl fungerande demokratiska och inkluderande politiska och ekonomiska institutioner.

Sverige är samtidigt en stark röst och aktör globalt för demokrati, rättsstatens principer och mänskliga fri- och rättigheter för att öka människors frihet och bekämpa förtryck. Sverige verkar för att minska korruption och stärka rättssystem i samarbetsländer. Genom stödet till Ukraina verkar Sverige för en rättvis fred, och främjar säkerhet i såväl närområdet som globalt, samt bidrar till att stå upp för den regelbaserade världsordningen och FN-stadgan. Sveriges engagemang inom EU:s civila och militära krishantering syftar till att främja fred och säkerhet. Ett intensivt arbete pågår i Sverige med att förstärka bekämpningen av organiserad brottslighet och åtgärder har vidtagits för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

Utvalda områden

Demokrati och rättsstatens principer

Den demokratiska tillbakagången fortsätter för artonde året i rad, och den globala demokratinivån har inte varit så låg sedan 1986. Utrymme för civilsamhället har minskat, och förtrycket mot demokrati- och mänskliga rättighetsförsvarare har ökat. I regeringens reformagenda för biståndet ”Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt” är arbetet för att främja frihet och bekämpa förtryck en av de viktigaste tematiska prioriteringarna.

Regeringen fattade 2024 beslut om en särskild satsning på stöd till fria val som inkluderar stärkande av valmyndigheter, skydd av valprocessers integritet, bekämpande av desinformation samt främjande av fri och oberoende media. Sverige har även stöttat internationella valobservationer genom Folke Bernadotteakademin (FBA) som administrerar svenskt deltagande i valobservationer. Sverige har även stöttat demokratiska institutioner och aktörer i partnerländer samt ökat stödet till insatser som

stärker demokratiska politiska partier och flerpartisystem. Omkring en fjärdedel av biståndet som hanteras av Sida går årligen till insatser för demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer. Utöver detta tillkommer kärnstöd från UD till organisationer såsom FN:s MR-kontor (OHCHR), UNDP och Internationella IDEA. Inom ramen för biståndet betonar Sverige vikten av en stark rättsstat.

Mänskliga fri- och rättigheter, inklusive yttrandefriheten, är en hörnsten i regeringens politik. Sverige är i dag tredje största givare globalt till området yttrandefrihet och oberoende medier. Regeringen prioriterar också stödet till människorätts- och demokratiförsvare och stödjer insatser för ett öppet, fritt och säkert internet där såväl rätten till yttrandefrihet som rätten till privatliv respekteras.

Korruption underminerar tillit, försämrar ansvarsutkrävande och bidrar till fattigdom. Regeringen fokuserar därför på att minska korruption och stärka rättssystem i samarbetsländer. Under det svenska EU-ordförandeskapet 2023 antogs på svenskt initiativ rådslutsatser om korruption som utvecklingshinder.

Regeringen betonar vikten av samarbetsländernas eget ansvar för att upprätthålla mänskliga fri- och rättigheter för de egna medborgarna samt sörja för deras ekonomiska och sociala välmående. Saknas reformviljan hos samarbetslandets regering försämrar förutsättningarna för ett effektivt utvecklingsamarbete med genomslag bortom den enskilda biståndsinsatsen.

Bidrag till fred, utveckling och säkerhet

Rysslands aggression mot Ukraina utgör ett flagrant brott mot folkrätten inklusive FN-stadgan och en destruktiv kraft i arbetet med att uppnå hållbarhetsmålen. Sverige och EU verkar i relevanta multilaterala fora för att få ett slut på aggressionen, på Ukrainas villkor. Sverige har också ett fortsatt stort humanitärt stöd och bidrar med reformstöd samt omfattande insatser för Ukrainas uppbyggnad. Därutöver verkar Sverige i samarbete med andra för att öka Ukrainas motståndskraft och militära försvarsförmåga. Sammanlagt 17 militära stödpaket har presenterats och regeringen har antagit en flerårig ekonomisk ram på 75 miljarder kronor för perioden 2024–2026. Sverige verkar också för att sanktionerna mot Ryssland ytterligare ska stärkas samt för Ukrainas fortsatta Euro-Atlantiska integration. Sverige stödjer aktivt Ukraina i EU-anslutningsprocessen. Att fortsätta att verka för enighet i stödet till Ukraina är ett arbete som fortgår.

Sverige främjar inkluderande fredsprocesser och mänskliga fri- och rättigheter i konfliktsituationer. Ett uttryck för detta är Sveriges stöd till FN:s fredsbyggande fond, vilken syftar till att stötta länder före, under och efter konflikter. FN:s fredsbyggandekommission, i vilken Sverige är medlem, fokuserar på konfliktförebyggande och att stärka förutsättningarna för fredlig utveckling efter genomgången konflikt. Sverige är också en betydande finansiär av FN:s fredsbevarande verksamhet. Genom stöd från UD via internationella NGO:s bidrar vi till fredlig konfliktlösning, medling och dialog.

Sverige deltar med poliser, åklagare, domare, kriminalvårdare, civila säkerhetssektorsexpert, militär personal och andra experter i EU:s civila

och militära insatser i Europa, Afrika samt Mellanöstern. Exempel på insatser är EUAM Ukraina, EUMAM Ukraina, EUPM Moldavien, EUM Armenien, EULEX Kosovo, EUPOL COPPS, EUBAM Rafah, EUCIRKAP Somalia och EUTM Somalia. Genom sitt bidrag medverkar Sverige till att bygga fred och säkerhet och till att stärka EU:s roll som freds- och säkerhetsaktör med särskilt fokus på närområdet.

Sverige verkar för att kvinnors och flickors situation ska beaktas vid väpnade konflikter, inte minst genom att motverka konfliktrelaterat sexuellt våld och utnyttjande i människohandel.

Motverka illegala finansiella flöden och organiserad brottslighet

Den organiserade brottsligheten drivs ofta av ekonomiska intressen och bekämpas med åtgärder inom olika områden. Den 1 juli 2022 trädde en ny terroristbrottslag i kraft. Reformen syftade till att göra den straffrättsliga terroristlagstiftningen mer ändamålsenlig, effektiv och överskådlig. Den 1 juni 2023 skärptes lagstiftningen ytterligare i form av införandet av en särskild straffbestämmelse för deltagande i en terroristorganisation. Samtidigt kriminaliserades även bland annat finansiering av deltagandebrottet. I januari 2024 beslutade regeringen om en ny nationell strategi mot våldsbejakande extremism och terrorism.

Under 2024 har regeringen också presenterat en nationell strategi mot organiserad brottslighet samt en brottsförebyggande strategi med fokus på att bland annat bryta rekryteringen till de kriminella nätverken. Strategin mot organiserad brottslighet innehåller fem övergripande mål, varav ett är att slå sönder den kriminella ekonomin, och lyfter också upp behovet av ett förstärkt och proaktivt internationellt samarbete. Ökad uppmärksamhet behöver läggas på att förebygga, förhindra och försvåra gränsöverskridande brottslighet redan där den har sitt ursprung och att stärka samarbetet i förhållande till relevanta länder utanför EU. Regeringens ambition är därför att införliva ett tydligare brottsförebyggande perspektiv i det internationella samarbetet, såväl inom EU som i samarbeten utanför EU.

Den 24 maj 2024 beslutade regeringen om en proposition (prop. 2023/24:144) med förslag till en ny förverkandelagstiftning. Förslagen syftar till att säkerställa att regelverket är sammanhållet, effektivt och anpassat till Sveriges EU-rättsliga och övriga internationella åtaganden. En ny förverkandeform, självständigt förverkande, föreslås. Genom förslaget blir det möjligt att förverka egendom som inte står i proportion till en persons legitima förvärvskällor. För att säkerställa ett sådant förverkande ska tvångsmedel kunna användas.

Ett flertal åtgärder har vidtagits för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, i enlighet med regelverk och principer fastslagna inom bland annat Europeiska unionen och Financial Action Task Force.

4.17 Mål 17. Genomförande och globalt partnerskap

Mål 17: Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Som ledande givare av utvecklingsbistånd, klimatfinansiering och humanitärt stöd, inklusive stödet till de multilaterala utvecklingsbankerna och FN-systemet, ger Sverige ett viktigt bidrag till det internationella arbetet för hållbar utveckling. Sverige verkar för att stärka synergierna mellan utvecklingssamarbetet, handelspolitiken och främjandet, med fokus på hållbar tillväxt, utvecklingseffektivitet samt mobilisering av privata investeringar och vikten av ett starkare partnerskap med näringslivet för att påskynda genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Samtidigt betonas varje lands ansvar och ägarskap för att skapa förutsättningar att gå från fattigdom till välstånd.

Utvalda områden

Synergier mellan handel, främjande och utvecklingssamarbete, med fokus på grön och digital omställning

Behoven för att nå målen i Agenda 2030 överstiger vida de tillgängliga resurser som finns inom det samlade internationella utvecklingssamarbetet. Sverige har därför påbörjat ett arbete med att stärka synergier mellan utvecklingssamarbete, främjande och handelspolitik för att mer effektivt bidra till hållbar utveckling. Exempelvis genom ökad användning av biståndsinstrument som möjliggör att näringslivet och andra aktörer kan bidra till ett större samlat svenskt bidrag till fattigdomsminskning. Aktörer så som Sida, Swedfund, Business Sweden, Exportkreditnämnden, Svensk Exportkredit, Kommerskollegium och Svenska Institutet har fått större möjligheter att samverka för att stärka ekonomisk tillväxt i låg- och medelinkomstländer. Den samlade svenska resursbasen, inklusive svenska företag, kan bidra med världsledande och innovativa lösningar på olika samhällsutmaningar, inte minst inom den gröna och digitala omställningen. Business Sweden har fått i uppdrag att samordna Team Sweden i syfte att bidra till goda utvecklingsresultat.

Utvecklingsfinansiering, klimatfinansiering och utvecklingsbankernas arbete

Ytterligare resurser krävs för att möta finansieringsbehovet i genomförandet av de globala målen. Målen i Agenda 2030 kan enbart nås genom samverkan mellan offentlig och privat finansiering. Andra aktörer – inklusive den privata sektorns – engagemang, finansiering och investeringar i utveckling bör systematiskt mobiliseras. Sverige har aktivt verkat för utökad mobilisering av privata resursflöden inom uppföljningen av utvecklingsfinansieringsagendan Addis Ababa Action Agenda samt inom grön omställning. För att främja ägarskap och planeringsprocesser för hållbar utveckling på landnivå har Sverige understött instrument som Integrated National Financing Frameworks (INFF) och Nationella Klimatplaner (NDC:er). I syfte att stärka partnerskapet med den privata sektorn och främja mobilisering av privata investeringar för hållbar utveckling har Sverige bland annat samverkat med nätverken Global

Investors for Sustainable Development (GISD), Swedish Investors for Sustainable Development (SISD) och Swedish Leadership for Sustainable Development (SLSD). Sverige har en nära dialog med näringslivet kring de internationella klimatförhandlingarna för att lyfta fram svenska lösningar på globala klimatutmaningar, exempelvis genom deras deltagande i delegationen och en svensk paviljong under COP-möten. Sverige har även utökat användningen av garantier i mobiliseringen av privat och annan finansiering samt ökat garantiramen för Sidas garantigivning till högst 20 miljarder kronor 2023 och högst 26 miljarder kronor 2024.

De multilaterala utvecklingsbankerna, inte minst Världsbanken, spelar en viktig roll för genomförande av de globala hållbarhetsmålen, och bidrar till bland annat ekonomisk utveckling, fattigdomsbekämpning, miljö- och klimat, jämställdhet samt fred och säkerhet. Utvecklingsbankerna främjar ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling i utvecklingsländer genom att finansiera infrastruktur, utbildning, hälsa och miljö/klimatprojekt som skapar långsiktiga sociala och ekonomiska fördelar.

Genom olika instrument som lån med förmånliga villkor, garantier, blandfinansiering samt expertis och rådgivning till projekt, bidrar utvecklingsbankerna till att maximera kapital och öka projektens genomförbarhet och effektivitet. Utvecklingsbankerna skapar ofta en hävstångseffekt eftersom deras initiala investeringar ofta drar till sig större kapital från privata och offentliga investerare, vilket ökar den totala investeringen. Denna multiplikatoreffekt förstärker i sin tur projektens påverkan och räckvidd. Utvecklingsbankernas aktiva engagemang i olika projekt och initiativ stärker dessutom trovärdigheten och förtroendet bland andra investerare och aktörer, och säkerställer ofta bättre genomförande och samarbete för att nå gemensamma mål.

Sverige bidrar aktivt genom effektivt och konstruktivt styrelsearbete i utvecklingsbankerna samt dialog med andra medlemsländer och valkretsar. Sverige stöttar även det pågående reformarbetet inom de multilaterala utvecklingsbankerna som syftar till ökad effektivitet, fokus på resultat och utökad utlåningskapacitet. Sedan 2022 har flera utvecklingsbanker som målsättning att verksamheten ska vara i linje med Parisavtalet och har även höjt sina ambitionsnivåer vad gäller klimatfinansiering. Exempelvis har Världsbanken sedan 2023 som målsättning att 45 procent av dess totala finansiering ska gå till klimatrelaterade projekt under perioden 2024–2025.

Sveriges totala klimatfinansiering har ökat de senaste åren och uppgick 2023 till cirka 9,4 miljarder kronor. Sverige bidrar till utsläppsminskningar i våra samarbetsländer genom energieffektivisering och utbyggnad av fossilfri energi. Sverige bidrar även till att samhällen och människor kan stå emot klimatförändringarnas konsekvenser och öka motståndskraften. Genom bland annat styrelsearbete och dialog har regeringen verkat för att effektivisera de internationella klimatfonderna. I den största fonden på området, Gröna klimatfonden (GCF), har regeringen lagt en starkare tonvikt vid att utveckla fondens samverkan med näringslivet och dess mobilisering av kapitalflöden och investeringar.

5 Slutsatser och nästa steg i genomförandet

Det kan konstateras att Sverige har goda förutsättningar för att nå agendans mål. Som beskrivet i denna skrivelse har regeringen tagit initiativ till en lång rad satsningar som tar oss närmare målens uppfyllande både på nationell och global nivå.

Sverige har dock fortsatt utmaningar. En rad samhällsproblem som hotar möjligheten att nå agendans mål har över tid växt sig starkare. Kampen mot den organiserade brottsligheten kräver extraordinära åtgärder under mycket lång tid. Sverige behöver återupprätta en stark kunskapsskola, öka den fossilfria elproduktionen samt förbättra den transportinfrastruktur vi har och reparera den där det behövs. Regeringen arbetar med att lösa dessa utmaningar genom genomförandet av Tidöavtalet. Genomförandet av Tidöavtalet tar på så sätt Sverige närmare agendans mål.

Regeringen anser att arbetet med att genomföra övriga riksdagsbundna mål är avgörande för genomförandet av agendan. I Sverige är alla statsråd i regeringen ansvariga för genomförandet av Agenda 2030 inom sina respektive ansvarsområden. Hur de globala målen uppnås är också beroende av engagemanget från andra aktörer såsom frivilligorganisationer, näringsliv, fackliga organisationer och akademi.

Regeringen kommer att fortsätta arbeta för att EU på ett effektivt sätt genomför Agenda 2030, inom och utanför EU:s gränser.

Genom utrikes-, bistånds- och handelspolitiken bidrar Sverige aktivt till verksamhet som syftar till att möjliggöra det globala genomförandet av Agenda 2030. Regeringen betonar varje lands ansvar för sin utveckling och för sina medborgares välbefinnande för att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling globalt. Sverige är samtidigt en stark röst och aktör globalt för demokrati, rättsstatens principer, mänskliga fri- och rättigheter och jämställdhet för att öka människors frihet och bekämpa förtryck. Sverige fortsätter att vara en av de mest generösa biståndsgivarna i världen. Sverige deltar även i förberedelserna inför den kommande fjärde konferensen om utvecklingsfinansiering (FfD4) 2025, vars syfte är att se över och stärka den resursmobilisering, inklusive utökade privata investeringar för grön och digital omställning, som krävs för att genomföra Agenda 2030.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 december 2024

Närvarande: statsrådet Svantesson, ordförande och statsråden Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, M Persson, Wykman, Kullgren, Liljestrand, Brandberg, Bohlin, Pourmokhtari, Rosencrantz

Föredragande: statsrådet Pourmokhtari

Regeringen beslutar skrivelse Sveriges genomförande av Agenda 2030